

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 840 Lej.

Fél évre ... 420 Lej.

Negyed évre ... 210 Lej.

Havonta ... 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,

vasárnap 5 lej.

Bucuresztben 50 baival több

Szétdarabolják

a magyar megyéket.

(Bucuresti, augusztus 29.)

A kormány elhatározta, hogy kilenc kiküldöment, községet: Kibéd, Makfalva, Ákosfalva, Szentistván, Csókfalva, Erdőszentgyörgy, Havadszó, Gyulakuta és Kelemenfelke községeket elszakítja Marostorda megyétől. A kilenc község népe az elmúlt vasárnap népgyűlést tartott, amelyen tiltakoztak az elcsatolás ellen. Indokolásul felhozzák, hogy az új megyeszékhely kétszáz kilométerre esik a községektől és vasuton is nehezen közelíthető meg, míg a régi megyei székhellyel kényelmes vasúti összeköttetésük volt. A Marosvásárhelyen tegnap lefolyt értekezleten egybékint elhatározták, hogy a megyei prefektushoz és a Magyar Párt utján a belügyminiszterhez tiltakozó memorandumot intéznek az elcsatolás ellen. A romániai magyarság politikai életének egy nagyon fontos eseménye is játszódott le tegnap Marosvásárhelyen. A város és a vármegye magyarságának vezetői tanácskozássra ültek össze, hogy az aktuális politikai helyzetet megtárgyalják. A most lezajlott mezőgazdasági kamarai választásokkal kapcsolatban hangoztatták, hogy a következő választáson paktumot senkivel sem kötnek, mert a csúka választási eredmény is élenken bizonyítja, hogy az abszolút magyar többségnek feltétlenül érvényesülni kell.

A bécsi kommunisták

súlyos vádjai Seipel ellen.

(Bécs, augusztus 29.) A „Rothe Fahne” című kommunista bécsi lap mai számában közli Zita excsászárné megbízottjának, gróf Westphalennek Schager osztályfőnökhöz, az osztrák monarchisták pártjához és a konzervatív néppárt elnökségéhez intézett levelét. Eszerint Seipel tényleges kancellár korában a császárnéhoz intézett levelében rendületlen hűségét fejezi ki a Habsburg dinasztia és az uralkodóház iránt. A levél további folyamán a Seipel kancellárnak küldött ajándékokról, köztük egy értékes keresztéről is beszámol. A bécsi rendőrfőnökség felszólította a kommunistapárt vezetését, hogy mutassa be a levelek eredetijét, amelyet apokrifnak tartanak.

Merénylet a Simplon ellen. — Kibolt aradi soffőr. — Mefisztó pékműhelyt nyitott Aradon. — Elfogtak két rablót. — Építik az aradi cukorgyárat. — A kalandorkirály emlékiratai. — Nagy részvény-szélhámosság Aradon. — Válságban az erdélyi magyar színművészet. — Súlyos feljelentés két aradi tisztviselő ellen.

Párisban tüntelnek a román követség előtt.

Harc a rendőrség és a kommunisták között.

Párisból táviratozzák: A szocialisták marseillei kongresszusával egyidőben a kommunisták is kongresszust tartottak, amelyen elhatározták, hogy aktív propagandát kezdenek. A Humanité éles hangú felhívásban szólítja fel a párisi munkásságot szervezkedésre. A kongresszus alatt minden naposok voltak a külvárosokban a kommunista tüntetések. Tegnap este az Opera-téren gyülekeztek ismét és a lengyel, a bolgár és a román követségek épületei felé nyomultak. Más tömegek pedig a jobboldali lapok szerkesztőségei felé indultak el. A tömegek a lengyel, a bolgár és a román kormányokat, valamint Caillaux pénzügyminisztert és Herriot volt miniszterelnököt abugolták szidalmazták. A szidalmakból azonban kijutott a szocialista vezéreknél is. A tüntetők, akiknek Calamus képviselő fia volt a vezérük, a járókelőket több helyen inzultálták.

A rendőrök gummitokkal akadályozták meg a tüntetők továbbnyomulását, akik botokkal és revolverlővésekkel védekeztek. A Nagy-Opera előtt valóságos közlekedési harc fejlődött ki a kommunisták és a rendőrök között. Két rendőrfelügyelő és két rendőr súlyos sérüléseket szenvedtek. A kommunisták közül harmincan sérültek meg súlyosan, míg száznegyvenet tartóztattak közülük. A sebesülteket kórházba szállították. A tartóztatottak között harminc külföldi van, akik leginkább oroszok, spanyolok és németek. A Humanité mai számában további harcra biztatja a kommunistákat az éhező tömegekre való hivatkozással. A kormány el van tökéltve arra, hogy a legerélyesebb akciókkal törje le a kommunisták rendbontó akcióit, a külföldi kommunistákat kiutasítja és ebből a célból nagy razziákat rendeznek.

Teljes fizetéssel vonul nyugdíjba Angel polgármester.

A nyugdíjbizottság mai ülése. — Szeptember elsején még hivatalában marad a polgármester.

(Saját tudósítónktól.) Ma foglalkozott az aradi nyugdíjbizottság és az aradi városi tanács Angel István dr. polgármester nyugdíjazási kérvényével. Mint már megemlékeztünk róla, dr. Angel István az új közigazgatási törvény miatt nyugdíjazását kérte, mivel az új törvény szerint nem kapott volna mostani állásának megfelelő pozíciót. Viszont a várost sem akarta kellemetlen helyzetbe sodorni és ezért elhatározta, hogy 36 éves közszolgálat után, amely időt a város fejlesztésében és a polgárság érdekében megvédésében töltötte el, önként nyugdíjba vonul. Ezért a polgármester kérvényt nyújtott be, amelyben kérte szeptember elsejétől számítva a nyugdíjaztatását, kifejezve azokat az indokokat,

amelyek erre a lépésre késztették. Amikor köztudomásra jutott a polgármester megmásíthatlan elhatározása, egy általános nézet fejlődött ki, még pedig az, hogy valamiképpen el kell ismeri azokat az érdemeit, amelyeket dr. Angel István a város érdekében kifejtett munkájával szerzett. A nyugdíjtörvény értelmében a polgármesternek havi 1741 lej nyugdíj járt volna és nemcsak a város vezetésének, hanem a közönségnek a körében is felvetődött az a nézet, hogy 36 évi lelkiismeretes munka után ez nem megfelelő nyugdíj, tehát érdemei elismerésül a városi szabályrendelet értelmében meg kell tenni azt, amit már több érdemes polgármester is tett: összes illetékeit megszavazni nyugdíjként. Ez a

gondolat a mai nyugdíjbizottsági és tanácsülésein testet is öltött.

Ma délelőtt 11 órakor ült össze a nyugdíjbizottság dr. Robu János főpolgármester elnöklésével. Foglalkoztak Angel István dr. kérelmével és általános sajnálkozással vették tudomásul, hogy nyugdíjba akar vonulni. Azonban alapos érvei előtt meghajoltak és elhatározták, hogy approbálják a kérvényt. Egyszersmind elhatározták, hogy évtizedes érdemeiben gazdag munkájának elismerésül teljes fizetését szavazzák meg nyugdíjként, azaz körülbelül havi kilencezer lejt. A nyugdíjbizottság döntése után fél egy órák a tanácsülés foglalkozott a kérvénnyel. Egyhangúan helybenhagyták a nyugdíjbizottság döntését és elhatározták, hogy a prefektushoz, majd onnan a belügyminisztériumba terjesszék fel jóváhagyás végett. Egyben azonban felkérték dr. Angel István polgármestert, hogy addig, míg a minisztérium döntése megérkezik, maradjon hivatalában, mivel munkásságára még szüksége van a városnak. A polgármester tudomásul vette a tanácsnak ezt a döntését és így szeptember elsején még nem távozik pozíciójából.

Eötzendorfi Conrad az osztrák nemzet halotja.

Bécsből jelentik: A Mergentheimben elhalt eötzendorfi Conrad Ferenc volt osztrák-magyar vezérkari főnök holttestét átszállították Bécsbe. A temetése az osztrák köztársaság költségén történik és annak programját a hadügyminiszter állítja össze, a kire a kormány a temetést is rábízta. A hadseregőparancsnok holttestére Passauban diszkuldttség várakozott. Ott egy ezredes, két százados, két szakaszvezető és két közlegény vette át a hullaszállító kocsit és tovább kísérték Bécsig. Utközben minden nagyobb állomásokon az ottani garnizonok diszszázadai várták. A bécsi Westbahnhofon egy gyalogos és egy lovasdiszszázad, az összes bécsi csapatok, parancsnokságok és katonai intézetek küldöttségei várták. A koporsót egy leszerelt ágyúra tették fel és a diszszázadok között vitték a tisztikaszinóba, ahol diszesen felravalozták. A temetés napja még nincsen megállapítva. A temetésig eötzendorfi Conrad ravatalához bebocsátják a közönséget. Holttestét a hietzingi temetőben helyezik örök nyugalomra. Eötzendorfi Conrad özvegyéhez ma számos részvétlétérkezett. Hindenburg és Horthy is meleg hangon kondoleáltak.

Vignali Rafaello mester ráfizetett a szobrok lebontására

A szoborrészek a lovardában várják sorsukat.

(Saját tudósítónktól.) Vignali Rafaello olasz szobrászművész, aki az aradi szobrok lebontásának munkálatait elvállalta, néhány nap múlva készen lesz munkájával. A szabadság-szobor már hetekkel ezelőtt lekerült talapzatáról és a márványkockákat is elszállították. Az árumintavásár megkezdése előtt egy héttel állványozták körül a Kossuth-szobrot, amelyet el is távolítottak az alapzatról, de az állványozást a mintavásár tartamára szepészeti szempontból le kellett bontani és néhány héttel ezelőtt ismét felépítették. Most újra elkerülnek innen az állványok, mert a lebontás utolsó fázisaira került a sor. A legsúlyosabb feladat volt a beépített cementkockák szétzúzása, amelyeket a legkönnyebb robbantással elválogatni, de ezt az eszközt Árad városának kelős közepén nem lehet felhasználni. Beszélgettünk Vignali Rafaelloval, aki különben állandóan Budapesten él és csak egy esztendő óta tartózkodik Romániában. Oradea-maren (Nagyváradon) rendezett be magának műtermet és öntődet, ott öntötte ércebe Ferdinánd király nagyváradi lovasszobrát és ott készített bronzöntvényeket romániai szobrászművészek gipszöntvényeiről. Így Kara Mihálynak és Rubletzky Gézának több szobrát öntötte bronzba. Most elkészül aradi munkájával, visszatér Nagyváradra, ahol likvidálja műtermének ügyeit és ismét Budapestre teszi át székhelyét, ahol a Szabó József-uca 12. szám alatt, az István-ut környékén, a magyar főváros művésznegyedében van jól bevezetett és magyszertien berendezett műterme. Beszélgettünk a „maestroval”. Sok kérdésünkre a következő érdekes dolgokat mondja el magáról:

— Nem mondok nagyot, ha azt mondom, hogy az aradi szoborlebontásokra ugyiszlóván ráfizettem, dacára annak, hogy 241.000 lejt kaptam a várostól ezért. Illetőleg fogok kapni, mert ennek az összegnek eddig csak egy részét vettem fel. Képzelje el — s ezt mindjárt számlákkal is illusztrálja — csak azért, hogy néhány márványdarabot a szabadság-szobor helyétől a lovardáig szállítottak, 500 lejt kért a szállító. A hiba talán az volt, hogy egy szállítási vállalatra bízta a dolgot akkor, amikor egy fuvaros egész napi munkáért 400 lejt kért kocsiával, lovaival együtt. Most már így csinálom. Fuvarosokkal dolgoztatok és nem vállalkozókkal.

Bevezet bódéjába, tervrajzokat mutat.

— Minden darab követ megszámozta és megjelöltem s az egészről tervrajzot készítettem. A célja ennek, hogyha egyszer majd Magyarországnak adják át a szobrokat, akkor könnyen fel lehessen állítani ismét a talapzatot. Most bevitettem mindent a lovardába. A köveket és a szobrokat, mindezt. Ott várják további sorsukat. Meggyőződésem, hogy ezelőtt egy fél esztendővel még ingyen megkapta volna Magyarország a

szobrokat, míg most már nehéz pénzeket kell értük fizetnie, vagy valamilyen rekompenzációt adni, mert most már a városnak is pénzébe került lebontásuk. A lebontás árára vonatkozólag még megjegyzem, hogy inkább tíz szobrot felállítottok, mint egyet lebontok. Sokkal könnyebb és kevesebb munkával jár.

Vignali Rafaelloról még el kell mondani, hogy a legkiválóbb magyar szobrászművészekkel dolgozott együtt és ő készítette a budapesti milleniumi emlékmű számos királysobrát, az emlékmű többi bronzöntvényét és ma is a műtermében áll egy hatalmas bronzló, amely már a háború kitörése előtt készen állott, de nem vették át a mai napig sem. 42.000 arany koronába került és ma a magyar kormánynak nincsen pénze arra, hogy ezt ki fizesse. A bronzló most várja a jobb időket. (—gh.)

Milliárdos károkat okozott a szabadkai vihar.

Egész Felsőbácskát elpusztította. — Óriási kár a szőlőben és a kukoricatermésben. — Templomok dőltek össze és napok óta megszakadt a telefonösszeköttetés.

Szabadkáról jelentik: A keddi vihar rettenetes pusztításai csak most bontakoznak ki a maguk szörnyű valóságában. A kár sokkal nagyobb, mint a múltéknak az első impressziók nyomán látták. A pusztulás értékelése több milliárd dinárra rug, miután Felsőbácska egész termését elpusztította a negyedórás orkán.

Szabadkán, a városon kívül, ahol épületek pusztultak el, különösen a halasi, a bajai és a palicsi szőlők szenvedték meg a pusztító orkánt, úgy a gyümölcs-, mint a szőlőtermés megsemmisült. Legátzolt, szétbombázott csatatermékhez hasonlítanak a szőlőültetvények, a szőlőszőlő tömegesen tépte ki a gyümölcsfákat, lombjuk helyett gyökereik merednek az ég felé. — Hogy teljes legyen a rombolás, a szélvész követő jég leverte a dió, szilva és az almatermést, lekopasztotta a szőlőtőkét, a levelek, a szőlőfűrtök széttépve, összezúszva a homokban hevernek. — A bajmok—szabadkai utvonalon is siralmas képet nyújt-

nak a kukorica és a szőlőültetvények, a legnagyobb károkat azonban Sebesicsen és Mérges-pusztán okozta a vihar. Itt is óriási erővel tombolt a vihar: sok tanya-épület mádfedelét letépte, magával ragadta és nagy távolságra a megszállt tanyától szétszórta. Sebesics és Mérges vidékén nemcsak a kukoricatermés semmisült meg, hanem a paprikatermés is teljesen elpusztult. Hasonló károk érték Tavankút környékét is.

Szabadka környékén, a városon kívül, a szélvész talán a legnagyobb mértékben Zsedniken tombolt. A zsedniki római katolikus templom szintén a szubotikai Szent György-templom sorsára jutott: a vihar ledöntötte a templomtornyot, lesodorta a tetőt, szerencsére azonban a közelben senki sem tartózkodott, úgy, hogy emberéletben nem esett kár.

A templomon kívül még több ház sérült meg, úgy itt, mint a szomszédos Veresiceon egész ház sorokat kopasztott meg tetejüktől a vihar.

Érdekes leleplezések

néhai IV. Károly magyarországi légi utjáról.

Zalaegerszegen osztrák légió alakult az osztrák császárság visszaállítására. Pallavicini őrgrof a készülő puccsról tárgyalt Bécsben.

(Bécs, aug. 29.) Néhai IV. Károly második puccskísérlete, mely tudvalevőleg Svájból Szombathelyre való repüléssel kezdődött és a budaörsi csatával végződött, még ma is az utolsó évtizedek legzavarosabb és legtitiztatlanabb eseményei közé tartoznak. A Közlöny bécsi tudósítása azonban rávilágít számos homályban maradt kulisszatitokra.

A Wassertrüdingen-féle bécsi könyvkereskedés kiadásában egy kicsiny füzet jelent meg a napokban. „Az 1920—21 évi osztrák légió története” (Geschichte der österreichischen Legionen) címen. A kicsiny füzet többszáz nevet tartalmaz, felsorolja mindazokat a különböző nemzetiségű volt császári tiszteket, akik 1920-ban légiót alakítottak az osztrák köztársaság megdöntésére és a császárság visszaállítására. A legitimista tendenciájú könyvecskéből kiderül, hogy az osztrák légió Zalaegerszegen állomásozott és ottan várta meg úgy az első, mint a má-

sodik királypuccs eredményét. Ha a husvét, vagy az őszi puccs sikerült volna, úgy a légió nyomában akcióba lépve Bécs ellen vonult volna, hogy Ausztriában a köztársaságot megdöntve, szintén helyreállítsa a Habsburgok uralmát.

A legitimista füzet ezen leleplezése a legnagyobb szenzációval hathat, mivel azt bizonyítja, hogy az osztrák és a magyar legitimisták együtt működtek a puccsok előkészítésében és a tragikus sorsú uralkodó utazásai Magyarországra nem érték őket előkészületlenül, miként azt állították és most is állítják. Eppen ezért a „Közlöny” bécsi tudósítója kérdést intézett a megjelent füzet ügyében Wolff Gusztáv ezredeshez, a fekete-sárga császárhű néppárt ismert vezéréhez, aki a következő választ adta:

— Nem cáfolhatok, mert igaz. A lelkiismeretlen udvari kamarilla tagjai 1921 husvétján beugratták a császárt az első magyar

országi utazásba. Nem akarok nevetek említeni, ugys tudni fogja mindenki, kikre célok. Az osztrák légió tiszteik közül nálam is sokan megfordultak abban az időben és panaszkodtak, hogy a légió helyzete igen rossz, csak nagy riakán kapnak pénzt. Ezen igen csodálkoztam, mivel akkor Schagerék nagy összegeket kaptak Svájból és ennek csak igen kis részét fordították a légió, valamint az én lapomnak, a legitimista „Staatswehr”-pek céljaira.

— Elmondhatom még azt is, hogy közvetlenül a második puccs előtt, 1921 októberének elején megjelent nálam Pallavicini őrgrof, a ki átadta köszönetét legitimista propagandáért. Megbeszéltük a helyzetet és én óvtam az őrgrofot attól, hogy a császár ismét Magyarországra menjen. Az én kassandra-jóslatomat azonban nem halgatták meg, a császár áldozata lett a kamarilla tagjainak, a kik épp oly lelkiismeretlenül használták fel az uralkodót önző céljaikra, mint az osztrák légiót. Szemere Pál.

A rendőrség elfogta a vásár- téri rablókat.

Tagadnak a „lárcdobók”.

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny mai számában jelentették, hogy Jéger György lipovai (lippai) gazdálkodó vakmerő rablótámadás áldozata lett az aradi 6-temető közelében. Két jól öltözött ember erőszakkal elvette kilencezer lejt tartalmazó pénztárcáját és a két támadó eltűnt az 6-temető fái között. Jéger György azonnal jelentést tett az aradi államrendőrségnek, ahol a bevezetett nyomozás váratlan és gyors sikerrel járt. Még az éjszaka folyamán sikerült letartóztatni az egyik rablótámadót, aki ugyan állhatatosan tagadja a rárótt bűncselekményt, azonban a gazda a szembeállítás alkalmával megismerte benne egyik támadóját. A rendőrség tovább nyomozott és megtudta, hogy ki az az ember, akivel a letartóztatott állandóan együtt „dolgozott.” Kiderült ugyanis, hogy a két veszedelmes ember már többször volt letartóztatva betörések és lopások miatt. Ma délelőtt sikerült a másik gyanúsítottat is előállítani a rendőrségnek. Jéger György mindketőjükre ráismert, dacára ennek, a letartóztatottak tagadják a rablás elkövetését. A rendőrség tovább nyomoz és előreláthatólag nagy-szabású bűncselekmények derülnek ki a két letartóztatott emberről.

A Cadum cözema elleni Kenőcs

Akik évek óta viszketegségben szenvednek, rendez álmukat visszahajlítják, ha a Cadum-kenőcsöt használják. Azik egyszemében vagy más bőrbetegségben szenvednek, vegyenek egy doboz Cadum-kenőcsöt. Az rögtön véget vet a viszketegségnek, a bőr minden gyulladását és daganatát enyhíti vagy gyógyítja. Használata nagyon hatásos orvász. rüh, reszelés, viszketés, horzsolások, hemoroidok, var. kopaszág, sebek ellen. Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. Nagyban: a Standard-drogériában București. 3972

Sibiuban üdül

a pénzügyigazgatóság egyik sik-
kasztója.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi pénzügyigazgatóságnál elkövetett sikkasztásnak ma újabb fordulata van. Jelentettük, hogy a sikkasztás egyik tettese, Lengyel György az ügyészség fogházába került, míg Scheffer János megszökött Aradról. A nyomozhatóságok első feltevése szerint Scheffer Magyarország felé vette útját és ezért meg akarták tenni a lépéseket körözése s külföldön való elfogatása esetén, kiadatása érdekében. Ma azonban Scheffer felesége levelet kapott férjétől Nagyszebenből, amelyben közli pontos címét és arra kéri a feleségét, hogy jöjjön utána. Scheffer leveleiben azt írja, hogy egy fiúrdőhelyen tartózkodik és itt szeretne találkozni feleségével. Scheffernének és szüleinek azonban az az álláspontjuk, hogy Scheffernak vissza kell térnie Aradra és itt kell tisztáznia magát az ellene felhozott vádakkal szemben bünéért. Schefferné ma az ügyészség felszólítására be is jelentette a kapott címet és miután az ügyészség tette meg a további intézkedéseket, azért a család nem küldött külön táviratot Scheffernék.

Megemlékeztünk arról, hogy Lengyel György vallomásai során azt állította, hogy nevelőszülői a Str. Cosbuc (Wesselényi-uccában) laknak és ott még tekintélyes összeget reprezentáló vagyontárgyai vannak, amelyek értéke elegendő a sikkasztott összegek reáeső részének kiegyenlítésére. Kiderült, hogy ezek a tárgyak nem képezik az ő tulajdonát és állítólagos nevelőszülői nem akarnak róla tudni semmit. Lengyel azt is előadta vallomásaiban, hogy egy aradi varrónőnek adott át több értékes tárgyat, aki azonban most azt hangoztatja, hogy Lengyel neki soha semmit sem adott, de sokat panaszkodott neki, hogy egy K. M. nevű kardalosnő nagyon sok pénzbe került. Lengyel különben dr. Ispravic Severt kérte fel védőjének, aki védelmét el is vállalta.

Scheffer Jánosné a legártatlanabb szenvedő hőse ennek az ügynek, akinek sejtelve sem volt férje manipulációjáról. Scheffer sem jegyességük, sem két hónapos házasságuk alatt nem költekezett és elsején csak kétezer lejes fizetését adta haza. Schefferné édesanyja nagyon szomorú, hogy leánya ilyen kellemetlen ügybe sodródott bele, de nem haragszik vejére, akít kedves és jó fiúnak tart.

— A legjobb lesz, ha hazajön, — mondotta. — Töltsd ki a büntetését, ha bűnhődni kell és azután menj el a feleségével együtt máshová egzisztenciát alapítani. Nagyon szeretik egymást a fiatalok és nem akartam őket ezért a bűnéért szétszakítani.

Különböző az ügygyel kapcsolatban Schöner Ferenc második kerületi adóhivatali főnök magán-

vagyona is zárlatot akar kérni a pénzügyigazgatóság, miután a törvény szerint az adóhivatali főnök vagyoniilag felelős a kincstár kárára elkövetett visszaélésekért. Ezért át is írtak a lippai telekkönyvi hivatalhoz, amely azonban csak bírói utasításra vagy a fél kérelmére vezetheti keresztül a betáblázást. Schöner főnöknek Lippán egy hárszeje és igen kis területű szőlője van s ez minden ingatlan vagyona. A pénzügyigazgatóság vezetői is megállapított-

ták és belátták, hogy Schöner Ferenc, aki a legkitünőbb és legmegbízhatóbb tisztviselők közé tartozik, nem felelős azokért a csalásokért és sikkasztásokért, amelyeket a felek és nem a kincstár kárára követtek el. Különböző a letétbe helyezett összegekkel, amelyeket Lengyel és Scheffer hozzátartozói fizettek be, a kár legnagyobb része megtérül s nem a pénztárnál befizetett adóösszegeket a kincstár továbbra is követelheti.

Válságban az erdélyi magyar színművészet.

(Cluj, augusztus 29.) Az erdélyi magyar színművészet új szezonja nagyon válságosnak ígérkezik. Már most megállapítható, hogy a színészek igen tekintélyes száma szerződés nélkül maradt. Ezek a szerződés nélküli színészek Clujra gyűltek össze és két memorandumot készítettek, amelyek közül az egyiket Isac Emül színművészeti főfelügyelőnek, a másikat a színművész Szindikátusnak akarnak átadni. A memorandumban részletesen elpanaszolják szomorú helyzetüket és állástalanságuk okát három pontban jelölik meg. 1. A színészekre káros a színi kerületek stabil beosztása és az a körülmény, hogy számukat hétre csökkentették. 2. A színészek utánpótlása nagyon lelkiismeretlen és nem történik kellő szempontok szerint. A gombamódra szaporodó színiskolák ezerszámra veszik fel az ugynevezett „tehetséges” ifjakat, akiket nem a művészi ambíció, hanem a hiúság vezet színpadra. 3. Harmadik pontban a színészek általános szociális helyzetét tárgyalják fel. Megfelelő garanciákat kívánnak a tekintetben, hogy a színgazdátok anyagi helyzetéből kifolyólag idősebb művészek családjakkal együtt máról-hónapra kenyér nélkül ne maradjanak.

Mefisztó pékműhelyt nyitott Aradon.

Bucurestii baritonistából pékmester. — Ahol a karrierek kezdődnek és ahol — végződnek. — Összedagaszt egy kis pénzt magának és megy Olaszországba.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután meglátogattam Andreescu Dimitriet a bucurestii Operaház volt kitűnő baritonistáját, aki Aradon hangversenyt is adott a Kulturpalotában és fellépett a színházban a „Faust” operában, Mefisztó szerepében. Andreescu kétszer szerepelt már az aradi lapokban: egyszer a kulturpalotai hangversenyéről, egyszer a színházban való fellépéséről írtak szép, dicsőítő kritikát. Most fog harmadszor szerepelni. Amikor bementem a Str. Caragiale (Csiky Gergely) ucca 20. számú házba, ahol Andreescu lakik, már az udvarban kellemes, friss kenyérszag fogadott. Egyik ablak alatt pirosra sült kávé és zsemle sorakoztak egy nagy asztalon és egy pékinas hatalmas kosárba olvasta a süteményeket. A lakásban egy szép fiatalasszony foglalatoskodott és a szoba padlóján három gyermek játszadozott babákkal, magától szaladó automobillal és építőkockákkal.

— Az uram kint van a műhelyben — mondotta a fiatalasszony — ha tetszik behívom.

— Csak tessék hagyni — feleltem — majd én felkeresem.

Most rátérek arra, hogy miért látogattam meg Andreescu Dimitriet a bucurestii operaházban. Azért, mert meghallottam, hogy pékműhelyt nyitott Aradon a Csiky Gergely-ucca 20. szám alatt. Nagyon furcsának találtam,

sőt egészen újszerűnek. Ezelőtt az volt a szokás, hogy a pékekből lettek operaénekesek, cipőpuccolók, nagy feltalálók, de hogy operaénekesből pék legyen, arra még nem volt példa. Benyitottam a műhelybe. Borzasztó forróság. A kemencéből árad a meleg. Egy magas, borotvált arcú igazi férfiszépesség jött felem. Fehér köpeny volt rajta és fején kerek péksapka. Amikor elmondottam látogatásomnak célját, megtörülte fehér köpenyében térszáz kezét és felem nyújtotta. Egy kicsit még ragacsos volt, de azért megszorítottam. Mosolygott és így szólt:

— Már vártam önt. Tudtam, hogy felfedeznek az újságírók, mert riport-alany lett belőlem. Igaz, hogy nem úgy, ahogy én elképzeltem, de így is jó, nincs okom szegyenkezni. Egyelőre az a legfontosabb változás az életemben, hogy eddig az operaénekesek haragudtak rám, most pedig a pékek. Hogy miért lettem pékmester? Ha elmondom, megbocsátanak a pékek és tovább haragudnak rám az operaénekesek. — Egész kicsiny gyermekkoromban fedezték fel, hogy jó hangom van. Szüleim szegények voltak és így nem volt módjukban hangomat kiképeztetni. Sokszor léptetek fel műkedvelő előadásokon, sőt néhányszor a színházban is szerepeltem. Amikor elvégeztem az iskoláimat, a pénzügyminisztériumban kaptam állást és minden

keresetemet az énektanáromnak adtam. Hangom szépen fejlődött és egyszer teljesült életem vágya: szerződést ajánlottak az operaházban. Persze azonnal ott hagytam a pénzügyminisztériumot. Alig néhány nap múlva felléptem a „Sevillai borbély”-ban és nagy sikert arattam. Ezután jött a Faust, az Aida, a régi és új operák és jöttek a sikerek. Megnősültem. Nem panaszkodom, mert boldog vagyok, szeretem a feleségemet és gyermekeimet. De mégis nősülésem volt az oka annak, hogy karrierem elé akadályok gördültek.

— Minden vágyam az volt, hogy Olaszországba, a dalok hazájába menjek, ahol vendégszerpelné akartam, egyben a legkiválóbb mesterektől tanulni. Pénz kellett hozzá. Ha egyedül vagyok, minden gondolkodás nélkül veszem a vándorbotot. De mi történik családommal? Először romániai turnéra indultam. Bejártam a Regát és Erdély nagyobb városait, Aradon is énekeltem. Minden hiába volt, mert nem tudtam annyit szerezni, hogy itthagyhassam családomat. Az olaszországi utazás már szinte rögeszmévé vált bennem. Nem tudok lemondani róla. Aradi tartózkodásom alatt egy este a kávéházban elbeszéltem társaságomnak vágyamat és pénztelenségemet. — Akkor valaki felületesen és tréfásan azt ajánlotta, hogy a megta- karított pénzemből nyissak pékműhelyt Aradon. Az illető nem is tudta, hogy ajánlatával megpecsételi sorsomat. De még én sem tudtam.

— Amikor már mindent megpróbáltam, hogy elutazásom esete családom megélhetését biztosítsam és minden kísérletem siker telen volt, eszembe jutott az aradi ajánlat, az utolsó szalmaszál. Aradra utaztam és megtakarított pénzemmel pékműhelyt nyitottam. Már családom is Aradra költözött, mert már ott tartok, hogy a pékműhely biztos megélhetést nyújt. Megtanultam mesterségemnek minden titkát, amelyekbe feleségemet is beavatom. Rövid ideig itt maradok és ha feleségem vezetni tudja üzletemet, megyek, repülök oda, ahol életem célomat, amiért annyit szenvedtem, küzdöttem: utazom Olaszországba.

Andreescu Dimitrie fején a péksapkával, térszáz kezeivel gesztikulálva lelkesen, örömmel mondta el ezeket. Amikor elbúcsúztam tőle, még láttam, hogy visszamegy a dagasztóteknőhöz. Közben énekel. A Mefisztó nagy baritonpartiját. Pilisi Géza.

— A magyar kormány beruházási terveze. Budapestről jelentik: A magyar kormány most tette közzé a hivatalos beruházási tervezetét. Eszerint másfél millió magyar koronát fordítanak beruházásokra ebben a félévben. A tételek között szerepel Budapesten országos kereskedelmi és ipari kikötő építése, automatikus távbeszélő központ létesítése és a hálózat fejlesztése, a budapest-bécsi nemzetközi kábel kiépítése és különböző vasuti beruházások.

Ehgyomorra fél pohár
SCHMIDTHAUER - féle

IGMANDI

keserűvíz

AZ IGMANDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel.

Jó étvágyat,
kellemes közérzést,
és munkakedvet biztosít.
4384

A szovjet nem visel hadat a régi Oroszország visszaállításáért.

(Berlin, augusztus 29.) A Vossische Zeitung legutóbbi száma nyilatkozatot közöl Trockijtól, amelyben a szovjetvezér kijelenti, hogy Besszarabia nyílt seb marad Oroszország testén. A szovjet mindamellett semmi körülmények között nem indít háborút régi tartományának visszaszerzésére. Megvárja, amíg a helyzet magától megérlelődik, mert Románia nagy hibákat követ el Besszariában.

A kalandorkirály emlékirataiból.

Strassnoff Velencében mint huszárezredes kifoszt egy porosz főhadnagyot. — A velencei német konzul sürű bocsánatkérések között távozik az ezredestől. — Egy izgalmas kártyaparti érdekes vége.

Itt közöljük Strassnoff híres emlékirataiból az egyik mulatságos fejezetet. Ebben a zseniális kalandor egyik legérdekesebb trükkjét meséli el.

A Hotel Danielliben laktam, akkor és huszárezredesként szerepeltem. Ott is ismerkedtem meg Bodenbruck német főhadnaggal, az akkori porosz pénzügyminiszter fiával. Gazdag és rémségeen könnyelmű ifjú volt; akinek roppant imponált, hogy egy idősebb törzsiszt kísérelül fogadta. Sok szórakozást ugyan nem nyújtott, de megtűrtem magam mellett. Semmi sem volt könnyebb, mint hogy magammal vízyem másnap a Dreherbe. Alig ültünk le, azonban egy szomszéd asztaltól fixírozni kezdett, majd felugrott és tárt karokkal rohant felém egy régi sipista barátom:

— Kedves ezredes ur, Ön az, vagy tévedek?

— Hát persze, hogy én vagyok, parancsoljon helyet. — Bemutatam neki Bodenbruckot, sőt hozattam. A sipista beszélt: Monte-Carlóból jött; előbb Rapallóban és Nizzában járt, játszott, nyert, sokat nyert, aztán veszített, sokat és most idejött pihenni. Bodenbruck elővett egy szarvasbőrzacskót és megcsörgette benne az aranyakat.

— Idegessen, aki emberfia: ezt mind Monte-Carlóban nyertem. Olyan szerencsése, mint nekem, nincsen senkinek.

— Annál nagyobb pechem van nekem — szól a sipista. Ha az utolsó szériánál nem regresszáltam volna magamat, most talán egy lira nélkül állnék itt. Nem is lát engem Monte-Carló sokáig.

— A peszezimizmus mindig oktalanság — szól közbe Bodenbruck. — A kártyában nincs következetesség és a próba legtöbbször szerencsét jelent. Akár mindjárt ki is próbálhatná.

— Nem hiszem, hogy itt kártyát lehessen kapni — szól a hamiskártyás.

— Már miért ne lehetne? — szólam — Pincér, adjon egy pakli kártyát.

Magam sohasem szoktam játszani. Sem kártyát, sem más szerencsejátékot. Kártya nélkül is tudtam korigálni a szerencsét.

Bodenbruck és a pech.

A sipista megkeverte a kártyát és kérdezte Bodenbruckot:

— Főhadnagy ur, ismeri a rouge et noir? Monte-Carlóban mindig ezt játszottam, ha a rosez idő nem engedett ki a hotelből.

Es már meg is magyarázta a játékot. Aztán próbaképp játszott egy partit Bodenbruckkal. A főhadnagy már most pénzbe akart

játszani. A hamiskártyás csak nehezen egyezett bele és akkor is legfeljebb 10 centesimi téttel. A főhadnagy nem sokáig volt képes visszatartani magát és kérte a sipistát, játszanak komolyan. Barátom engedett a kérésnek, én pedig magukra hagytam őket és vacsorázni mentem.

Egy félóra múlva tértem vissza, ekkor már csak egy röpködtek a szálirások. A főhadnagy szarvasbőrzacskójában nem volt már egyetlen sárgacskó sem, ellenben hat üres söröskrigli mellette az asztalon. Homlokáról csak úgy potyogtak az izzadságesöppek. Egyszerre hozzám fordult:

— Ezredes ur, adj kölcsön, kérek, 1000 lírát.

— Kedves barátom, elvből nem adok kártyásnak kölcsön. Eppen eleget vesztettél már, hagyd szépen abba és gyere. Ugy látszik, ma peches napod van. Kelj fel, mielőtt minden pénzedet elveszted.

— Ezredes ur, én nem vagyok gyerek: annyit veszítek, amennyit akarok. Különböznék pedig — és a hamiskártyához fordult — adhatok Önnek bont?

Strassnoff, mint védangyal.

Azután névjegyet vett elő és 5000 lírás bont írt rá. Eljelt 11 óra lett; a sörösnök közönsége lassan távozott: Bodenbruck már a negyedik 5000 lírás bont állította ki. Felálltam és ököllel haragosan az asztalra vágtam:

— De most már elég! Megtiltom, hogy tovább játszs. En mutatnak be titeket egymásnak és nem tűröm, hogy itt elveszd az egész vagyonodat. Gondold meg, hogy tiszt vagy és kérdés, ki bírod-e 24 órán belül a bonokat váltani? Tudsz-e annyi pénzt oly rövid időn belül felhajtani?

— Ezredes ur, ismétlem, nem vagyok gyerek. Reggel mind a négy bont beváltom. A papa korlátlan összegre szóló hitellevelet adott, mielőtt utánk engedett.

— Szép, szép és mégis közbejőhet valami. Nem engedhetem, hogy tiszt becsületed véletlenektől függjön. A bonokat itt nyomban beváltom és majd elintézzük a dolgot egymásközt.

A sipista nem tudta mire vélni a dolgot, amikor zsebembe nyúltam és kiolvastam neki 20.000 lírát és zsebettem a névjegyeket. Barátom gyorsan elbucszott és sietve kerekelt oldott. En fűtöttem egy gondolásnak és hazavittem a főhadnagyot a szállodába, Egész uton hallgatott; sejtettem, hogy a 20.000 líra mégis gondot okoz neki. Megvigasztaltam:

— Főhadnagy, nehogy a bonok miatt törd a fejed. Örülj, hogy nálam vannak, majd beváltod, amikor akarod, nem kötek ki határidőt.

A sipista elszámol.

Másnap reggel 8 órakor a sipista jött a szállodába, feikölttetett és hálálkodva átnyújtott 20 darab aranyat. Visszaütasítottam:

— Tudja jól, hogy ilyesmivel nem foglalkozom. Panaszkodott, hozzámfordult, hát segitettem magán. Egyébként, az én nyereségem sem fog elmaradni. De most adja vissza a 20.000 lírát, amit a bonokért adtam. Remélem, nem akarja a pénzemet megtartani?

— Az istenért, dehogyl Tassék, itt van, hiszen arra nem is gondolkodok, hogy a bonokat beváltssuk, kerestem én így is szépen. Sőt figyelmeztetni akarom, hogy Ön is utazzék el mielőbb, nehogy kellemetlensége legyen.

— Eszem ágában sincs, — válaszoltam — én majd csak megpróbálok a bonokat beváltani.

— Strassnoff, ne legyen örült. Ha ez a fiu dölben józan fejjel felébred, első dolga lesz a rendőrségre sietni. En meg ebben az órában utazom Velencéből.

— En megmaradok. Izgat a dolog. Kíváncsi vagyok, beváltja-e a bonokat.

— Arra én is kíváncsi vagyok, szól a sipista. Csak Mestrébe utazom, az ide egy félóra és holnap estig várom a hírt.

A német konzul titkára.

Tízórához vártam Bodenbruckot, de nem jött. Helyette megjelent a hallban egy elegáns fiatalember és sokat beszélt a szálloda igazgatójával, azután egyenesen nekem tartott. Már azt hittem, baj van: bizonyára detektív. De megállt előttem és bemutatkozott:

— Hans Richter, a német konzulátus titkára. Strassnoff ezredes urhoz van szerencsém?

— Az vagyok, — parancsoljon helyet, titkár ur.

— Boocsásson meg ezredes ur, a főnököm megbízásából kell valamit megtudnom.

— Kérem.

— Bodenbruck főhadnagy tegnap az Ön társaságában megismerkedett egy urral s aztán rengeteg összeget veszített a társaságában. Ki volt az az ur?

— Az az ur egyik barátom. Akar még valamit?

— A konzul urnak ugyanis... hogy mondjam csak... nagyon szokatlan, hogy első bemutatkozásra, oly rövid idő alatt, annyi pénzt nyerhessen valaki... Mielőtt a bonokat beváltaná...

— Egyszóval a konzul ur azt hiszi, hogy az illető hamiskártyás és hogy én is hamiskártyás vagyok, mert én mutattam be.

Felálltam a fotelból.

— Titkár ur, ezt a dolgot gyorsan el fogjuk intézni. Nézze, itt a négy bon, egyenként 5000 líráról, amit tegnap a főhadnagy helyett beváltottam.

Azzal széttéptem a névjegyeket és a titkár lába alá a szőnyegre dobtam.

— A főhadnagy látta, mikor a bonokért a pénzt kiadtam és remélem, ezek után sem fogja letagadni. En császári és királyi huszárezredes vagyok, Bodenbruck ur pedig porosz királyi főhadnagy. A császári és királyi huszárezredes — amint látta — fogja a bonokat, széttépi és eldobja. Bodenbruck urnak pedig azt üzenem, hogy nem porosz királyi főhadnagy, hanem közönséges csirkefogó. Titkár ur, örültem a szerencsének!

— De ezredes ur, az istenért, Ön félreért engem, én nem így

gondoltam, hiszen a pénz meglesz. Nekem elég annyi, hogy az az ur tényleg barátja az ezredes urnak.

— Kérem: a dolog el van intézve. Végeztünk.

A titkár eltávozott. Félóra múlva elegáns idősebb ur jött hozzám. Bemutatkozott: Rabenstein velencei német konzul. Sűrű bocsánatkérések között kifizette a huszezer lírát. Kért, hogy ne szóljak senkinek semmit a dologról, a főhadnagy apja neki jóbarátja és majd elintézi a dolgot a fiuval, aki kissé könnyelmű. Nagy vonakodásra elfogadtam a pénzt, de kijelentettem, hogy nagyon kinos lenne nekem még egyszer a főhadnaggal találkozni, tehát ajánlatos, ha elutazik Velencéből. El is utazott. Másnap kimentem Mestrébe csztözödni a hamiskártyással.

— Kedves barátom, osztózni jöttem.

— Hogyan, beváltották a bonokat?

— Természetesen. Csak nem engedem őket 20.000 lírával csak úgy futni!

— És ha történt volna valami?

— Hja, aki nem szereti a puska-porzagot, az ne menjen csatába. Áadtam neki 10.000 lírát, a másik 10.000 lírát magamnak tartottam meg. Nagyon naiás volt és nagyon köszönte.

Vége jó, minden jó.

Mikor visszatértem Velencébe, Bodenbruck már elutazott. Jól tette; így legalább szavatalanul szórakozhattam tovább a lagúnák és nászutasok hazájában.

Hamiskártyás barátommal nem találkoztam többet. Évek után hallottam róla, hogy cukrászdát nyitott egy felvidéki megyeszékhelyen. Köztisztletnek örvendő, becsületes polgár lett belőle, városi tanácsstag, több jótékony és kulturális egyesület választmányi tagja. En segitettem a becsület utjára, meg Bodenbruck aranyai.

Nagy az érdeklődés a lebontott Széchenyi-malom parcellái iránt.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városi tanács ma a Széchenyi-malom benyújtott kérvényével foglalkozott. Megemlékeztünk arról, hogy már megkezdtek a malom épületének lebontását és a telket parcellázni fogják, bérházak részére. A város vezetősége ugyanis határozatot hozott, hogy azon a telken sem malmot, sem gyárpéületet nem engedélyez. A ma tárgyalt kérvény szerint a telkek több háztelkekre lesz osztva és a Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-utca) a Maros-partra uccát akarnák nyitni. A tervezet szerint az ucca a lutheránus templomnál levő villaalakú kétágú uccához lesz hasonló. A tanács úgy a parcellázást, mint az uccanyitást engedélyezte. A lebontási munkálatok még nincsenek befejezve, azonban a telkek iránt máris nagy érdeklődés nyilvánult meg. A tulajdonosokhoz már több ajánlat érkezett, mint amennyi telkek eladó és valószínű, hogy már a jövő év tavaszán ott nagy értékezesek lesznek.

— Hazaszállítják Konstantin görög király hamvait. Athénból jelenik: Konstantin volt görög király hamvait Pangalos miniszterelnök engedélyével Görögországba szállították.

Bicsérdy ellen és mellett...

Aradi orvosok és hívő bicsérdysták nyilatkoznak az új tanról, a „Mestert” ért támadásokról és a megjelent röpiratról.

(Saját tudósítónktól.) Tagadhatatlan, hogy Bicsérdy Béla ma már tényezővé izmosodott Erdélyben. Beszélnek, innak róla. Könyvei és hirdetett „igazságai” révén divatos lett és különösen aktuális most, amikor személyét újabb erős támadások érik. Pár nappal ezelőtt „Bicsérdy, a gyilkos” címen támadó és kritizáló jellegű röpirat jelent meg a könyv piacon, amely még jobban kettéválasztotta a hívők és hitetlenek táborát. Ha lehet ezt a kitélt alkalmazzuk: még jobban szembeállította egymással a harcoló feleket. Érdekesnek tartottuk ebből az alkalomból megszólaltatni a hivatalos tudományt és utánuk a hívőket, hogy mi a véleményük a bicsérdyzmusról, a „Mesterről” és személyét és tanait ért támadásokról. A tudományt két ismert aradi orvos képviseli, a hívő tábor egy ugyancsak képzett aradi ügyvéd és egy magát megnevezni nem akaró előkelő tisztviselő. Alkion itt a mondanivalójuk. Előbb a orvosoké a szó:

Dr. Löwinger Miksa:

— Nagyon helyesnek s időseimnek tartom, hogy végre akadt egy ember, aki a nagyközönséghez, főleg pedig a betegekhez fordult, hogy elterítse őket a bicsérdyzmus téves és ártalmas tanaitól. Hogy nem orvostól indul ki ez a törekvés és hogy az orvosok általában bizonyos közönyösséget nézik Bicsérdy Béla „tanainak” terjedését s a nap-nap után észlelt szomorú tüneteket, azok következményeit, annak főleg a nagyközönség az oka, amely féltékenységet és hogy úgy mondjam: vetélkedést látott az orvosi kar részéről Bicsérdy tanáival szemben. Helyes tehát, hogy a mozgalmaknak, körből indul ki. Szomorúan kell látnunk súlyos Basedow-kóros és tüdőbeteg embereket Bicsérdy tanai következtében elsenyvedni és tagadhatatlan szuggesztivitása következtében — mégis mellette tartanak ki. Mi orvosok mindent megteszünk Bicsérdy tanainak terjedése ellen, sajnos, nem sok eredménnyel.

— Epp ezért, úgy az orvosi kar, mint a közönség, hálával tartozik Károly Sándor hírlapírónak, aki bátor kezze nyúlt hozzá Bicsérdynek, a társadalom rákfenéjének lealcázásához.

Dr. Wiener Imre:

— Bicsérdy Béla abszolút komolyan nem vehető individuum. Az emberek, főleg a gyógyulást kereső betegek, karakterisztikája, hogy próbálkoznak. Ami pedig a bicsérdyzmusban egészséges mag, az: orvostudománynak már régóta sajtóalatos tétele. A kevés hús elve, egyes betegségeknek: véredényelmeszesedésnek, szívántalmaknak, máj- és vesebajoknak a húsfélék teljes megvonása már Bicsérdy születése előtt régóta használatos volt az orvosi gyakorlatban. A lactovegetabilis regimét, a koplaló és szomjazó kurákat a vesebajnál régóta sikerrel alkalmazzák az orvosok. Az is tudott dolog, hogy az emberiség

általában több kalóriát kebelez be a mostani formájú étkezése folytán, mint amennyi a szervezetnek szükséges.

— Bizonyos ideig el lehet bicsérdysta módon is élni, csak az a kérdés, hogy meddig. Addig, míg a mesterségesen ránk erőszakolt rossz táplálkozási mód, távokplalások következtében a szervezet rezervoárjai ki nem fogyanak. Utána a teljes kimerülés és biztos pusztulás következik. Természetesen ez teljesen az individuumtól függ, erősebb, szívósabb ember tovább bírja. Mindenképpen azonban rezisztencia csökkenéssel jár.

— A bicsérdyzmusról tegutóbb megjelent röpirat feltétlenül nem is intenciója és komoly, az orvosi tudomány elismert nagyságainak thesisaire hivatkozik és megdönti a bicsérdyzmus elveit. A könyv objektív adatait véve alapul, igen szép és okos tanulmány.

Dr. Nagy Sándor, ügyvéd és bicsérdista:

— Bicsérdy tanait nem ismerem, tehát nem érzem magamat feljogosítva véleményem mondani arról, hogy Bicsérdy Béla komoly tudós, az emberiség jótevője-e, vagy pedig sarlatán. Az orvosi tudományban abszolút analfabéta vagyok. A bicsérdyzmusról sem mondok általános véleményt, csak a személyes tapasztalataimat ismertetem. Bicsérdy tanításai szerint élek. Nem szigorúan, mert déiben két tájba rántott tőjást is eszek. Egyéb táplálékom déiben és este gyümölcsből, paradicsomból, zöldpaprikából és kevéske kenyérből áll. Azóta nagyon egészségesnek, fürgének és munkaképesnek érzem magamat.

— Orvosom véleménye szerint azonban a visszanyert egészséget, a jó közérzést nem a bicsérdyzmus hozta meg, hanem az, hogy sokkal kevesebbet eszem és mértékletesen táplálkozom. Szabadna húst is ennem, csak mértékkel. Ugy érzem magamat, mintha huszonöt évvel fiatalabb lennék. Most ismét órák hosszat tudok beszélni, mint régen, parlamenti képviselő koromban. Az emlékezőtehetségem, mely egy idő óta gyengült, ismét élénk és friss. Szenvedélyes dohányos is voltam, ezt is elhagytam. Valószínű, hogy ez a körülmény is nagyban befolyásolja új egészséget.

Az új röpiratot figyelmesen elolvastam. Stilisztikai szempontból nagyszerű, a szerzője elsőrangú debatter, aki érvei megalapozására egész sereg jeles tudóst sorakoztat fel. Nem tudom azonban, hogy az elterjedt bicsérdyzmust mennyiben fogja megdönteni.

Egy bicsérdista inkognitóban:

— Előre bocsátom, hogy elfogult vagyok és épp ezért átsiklok Bicsérdy tanainak tudományos értéke felett. Tény azonban, hogy amióta szigorú nyerskosztom élek, teljesen egészségesnek érzem magamat. A háboruban ötször sebesültem meg, Sziciliában voltam

hadifogoly, vérhasban és tifuszban feküdtem hónapokig. Harminc esztendő voltam, amikor visszatértem a polgári pályára. Harminc évvel — buskomor és emberrons. Nappal idegeimet őrlötte a foglalkozásom, éjjel álmatlanul virrasztottam. Ongyilkosságot forgattam a fejemben és minden nap bucsúztam az élettől. Azután elol-

vastam Bicsérdy a „Halál legyőzése” című könyvét és — két heti vegetárius átmenet után nyerskosztos lettem. Azóta semmi bajom, az életkedvem visszatért. Nem dogmából, vagy hitvallásból vagyok bicsérdysta, de mert hasznom az egészségemnek. Pedig — amint látja — nem vagyok vasgyűrű, alig hatvan kiló...

Súlyos feljelentés

Két aradi biztosítási tisztviselő ellen

Balasie ügyvéd vádjai. — Szokatlan hangu beadvány az aradi ügyészséghez.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes feljelentés sorozat érkezett ma az aradi ügyészséghez. A feljelentéseket Balasie Sándor aradi ügyvéd tette a *Belgo-Romana* társaság két tisztviselője ellen, akiket rendkívül súlyos vádakkal illet. A feljelentés részletei a következők:

Balasie Sándor ügyvéd első sorban *hamis esküvel* vádolja *Bergmann* Jánost, a társaság egyik tisztviselőjét, aki — szerinte — egy, a *Lloyd-bank* és a *Belgo-Romana* között folyó polgári perben a bíróság előtt esküt tett arra, hogy nem tud magyarul. Az eskü a per eldöntését is befolyásolta és az ügyvéd elmondja, hogy közben meggyőződött arról, hogy a tisztviselő jól bírja a magyar nyelvet. Másodsorban az ügyvéd *okirathamisítással* vádolja a tisztviselőt. Elmondja, hogy egy ízben *Bergmann* egy *László Károly* nevű budapesti lakos ellen feljelentést tett az ő nevében és a feljelentés alá az ő nevét hamisította. A következő vádpont sem kevésbé érdekes. Eszerint *Bergmann* az aradi ügyvédi kamaránál feljelentést tett ellene, hogy kereskedéssel is foglalkozik, ami az ügyvédi rendtartásba ütközik s *Averescu* tábornok börtön bocsátja áruba. Az ügyvédi kamara az ügyben be is vezette a vizsgálatot. Balasie ügyvéd arra hivatkozva, hogy levele van *Averescu* tábornoktól, amelyben a volt kormányelnök igazolja, hogy a vád nem állja meg a helyét, kéri hamis vádért az eljárás megindítását. A vádak sorozata azonban még ezzel sem fejeződik be. Balasie Sándor csalásért is feljelentéti *Bergmann* s egyik tisztviselő-társát *Oszkár Sándort*, mivel — szerinte — egy negyedmillió lejellel károsították meg. Az ügyvéd feljelentésében arra hivatkozik, hogy *Suciu* aradi kereskedő már feljelentést adott be a két tisztviselő ellen, mivel meggyőződött arról, hogy *kettőre* főkönyvvél dolgoznak és úgy az államot, mint *Suciu* megkárosították. Kéri ebben az ügyben is a sürgős vizsgálat lefolytatását.

A vádhalmozat vége. Ami azonban a feljelentés címzésén színte az ember szemébe ütközik, az a különös jelző, amivel *Bergmann* Jánost illeti az ügyvéd és ami mindenestre szokatlan egy bírósági aktán. Ugyanis Balasie a következő módon címezte meg a feljelentést: — Balasie Sándor ügyvéd feljelentése „*contra iudicium renegat: Jon Bergmann*”, aminek a pontos magyar fordítása így hangzik: „*Bergmann János renegát zsidó ellen*”. A szokatlan címzés valószínűleg a bíróságon is meglepetést fog kelteni, mert eddig nem volt szokás-

ban, hogy egy feljelentésnél valakinek a vallását feszegetessék. Az aktákat áttették *Giitta* Ágoston ügyészhez. A súlyos vádakra vonatkozólag a bírósági eljárás hivatott világosságot deríteni és megállapítani azt, hogy mennyiben felelnek meg azok a valóságoknak. (m. r.)

Kirabolt aradi soffőr.

(Saját tudósítónktól.) Egy aradi szállítási vállalkozó teherautójában elhelyezett pénzkészletet vakmerő módon rabolt el a vállalkozó egyik alkalmazottja. A rablás ma délután öt órakor Arad határában az országúton történt. A tettes a pénz eltulajdonítása után leugrott a robogó autóról és elmenekült. Weisz Dávid Sfr. Romanulni (Zrinyi)-uccai szállítási vállalkozó egy áruval megrakott teherautót küldött Oradea-Mare-ra (Nagyváradra) és az autóbílt a soffőron kívül egy napszámos kísérté. A vállalkozó megbízást adott a soffőrnak, hogy a váradi cégtől, amelynek az árut küldötte, vegyen fel harmincötezer lej készpénzt. A soffőr eleget tett a megbízásnak és a 35.000 lejt az autóban levő ládikában zárta el. A soffőr biztos helyen tudta a pénzt, mert az autóban rajta kívül a napszámos tartózkodott, aki két év óta van alkalmazásban a vállalkozónál. Amikor visszafele jöttek, Aradtól körülbelül nyolc kilométer távolságra gyanús zajt hallott mögötte. Hátra nézett és látta, hogy a napszámos épen akkor feszítette fel a láda tetejét és az egy csomóban összekötözött pénz után nyul. Az autó a legnagyobb sebességgel robogott. A meglepett soffőr rákiáltott a napszámosra, aki amikor látta, hogy tettét észrevették, a pénzt hirtelen kirántotta a ládából és leugrott a robogó autóról. Fél percet vett igénybe, amíg a soffőr az autót megállította és ezt az időt a napszámos arra használta fel, hogy belerohant a kukoricásba. A soffőr utána vetette magát és a menekülő üldözőbe vették a közelben dolgozó földmunkások is. A több mint egy óráig tartó üldözés azonban eredménytelen maradt, mert az üldözött eltűnt a kukoricásban.

A soffőr, amikor visszaérkezett Aradra, kétségbeesetten jelentette a vállalkozónak a pénz elrablását. Weisz Dávid azonnal a rendőrségre sietett és feljelentést tett a vakmerő rablásról. Érdekes, hogy a két éve nála dolgozó napszámosnak nem ismeri a vezető névét, csak annyit tud róla, hogy Bélának hívják. A pontos személyleírás és egyéb adatok alapján a rendőrség megindította a nyomozást.

HIREK

A mai női divatról.

Megjegyzés: Alább következő feljegyzések természetesen a legújabb divatról szólnak. Közülük „A szoknya” című közlemény egyszer már megjelent e hasábon, mégis besoroztam e divatlevélbe, miután hölgyeink még mindig hordanak szoknyát — egyelőre.

A KALAP

Nyáron bársony, télen pedig: szalma, mer: ha a divat észszerű volna, abba a nő belehalna.

A FRIZURA

A haját levágták rövidre. Pubisan, vagy esetleg tövig le. Megjósolom e helyen is, Divatba jön még az én kopasz fejem is.

NYÁRI KABÁT

A nők, kik magukra kényesek, nem hordanak más kabátot, csak prémeset.

Szomorú a férj, aki a prémet nyáron is nenezon izgatja ki.

A SZOKNYA MULTJA ÉS JÖVŐJE

Uszályos volt a női szoknya sokáig, aztán nem ért tovább, csak bokáig. Férdig ért az idén nyáron, — a jövő évet alig várom.

A HARISNYA

Harisnya van a női lábon, még pedig olyan fajta, mely, ha rajt van, olyan, mint a bőr, nem is volna rajta.

A CIPŐ

Cipőben a rőszempont az, ami alább áll: A cipő legyen pont egy centivel rövidebb a lábnál.

A FEHÉRNEMŰ

A szép fehérnemű kincs. De minek inni olyasmiről, ami a mai nőkön nincs.

Szenes ember.

— Nász készül a királyi családban. Prágából jelentik: Csehszlovák politikai körök véleménye szerint a Velencében időző Mária román királyné ottartózkodásának tulajdonképpen oka Ileana hercegnő eljegyzése Amedeu olasz herceggel.

— Románia az Interparlamentáris konferencián. Bucurestiből jelentik: A washingtoni Interparlamentáris konferencián résztvevő román delegátusok ma felkeresték Duca külügyminisztert, akitől átvették utasításukat. A delegáció szeptember 15. előtt utazik Cherbourgon keresztül Washingtonba, ahol október elsején kezdődik a konferencia.

— Miniszterek tanácskoznak a választások után előállott politikai helyzetről. Bucurestiből jelentik: Tegnap délután Tatarescu, Ciupanu és Crassaru belügyi államtitkár a földművelésügyi minisztériumban tanácskozást folytattak a mezőgazdasági választásokkal előállott helyzet ügyében.

— Könyvtári jó árban vesz Kerpel.

LEGUJABB

Merénylet miatt kisiklott a Simplon.

(Bucuresti, augusztus 29.) A Simplon express ma Chiiriani állomás mellett kisiklott. A mozdony és két vasuti kocsi lefordult a töltésről, azonban szerencsére sikerült idejében fékenni és így emberéletben nem esett kár. A vizsgálat megindult. A nyomozó hatóságok véleménye szerint a kisiklás előre elkészített merénylet volt, amely a vonaton utazó Mardarescu tábornok, hadügyminiszter ellen irányult.

Cáfolják Damaszkusz elestét.

Párisból jelentik: A külügyminisztérium félhivatalosan cáfolja Damaszkusz elestét. Tegnap ugyanis riasztó hírek terjedtek el, amelyek szerint a druzok behatoltak a városba, megszállták a középületeket és a helyőrség és a támadók között heves harc folyt le. Attól tartanak, hogy a druzok sikere jel lesz a lázadásra és egész Szíriában lángrobbantja a lappangó tüzet.

Párisból táviratozzák: Fezi jelen-

— A román nőegyletek és a kisebbségek. Bucurestiből jelentik: Cantacuzino asszony, a nemzetközi feministaszövetség alelnöke megleghangú átiratot intézett ma a kisebbségi egyesületekhez. Az átiratban kéri őket, hogy vegyenek részt a román nőegyletek október végére kitűzött értekezletén, ahol a gyermek- és nővédelmi kérdéseket tárgyalják. Kijelenti, hogy amennyiben a nőegyletek hozzájárulnak, Erdélyben közös nagygyűlést tartanak.

— Az aradi tudóskórház berendezése. Az aradi városi főorvosi hivatalban nagy munkálatok folynak az új tudóskórház felállításán. A kórháznál már munkások serénykednek és renoválnak, míg a hivatalban a kórház felszerelésének beszerzésén dolgoznak. A főorvosi hivatalhoz ma megérkeztek az ajánlatok a röntgenkészülékek szállítására és mint értesülünk a város elfogadja az egyik cég 200.000 lejes ajánlatát és megveszi az új kórház részére a röntgenkészüléket.

— Házasság. Amtmann András Budapestről f. hó 31-én este 7 órakor vezeti oltárhoz az aradi minoriták templomában Kiss Esztert, Kiss Károly ny. Acsev. felügyelő és neje Vertán Irma leányát.

— A munkások kötelező orvosi vizsgálata. Megírtuk, hogy az aradi egészségügyi bizottság több ízben foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az aradi munkásbiztosító pénztár orvosi vizsgálják meg azokat a munkásokat, akik valamely gyárban jelentkeznek felvétel végett. Ezzel megszüntetnék azt, hogy a gyárak beteg munkást foglalkoztassanak és a betegsegélyző pénztárt pedig anyagi károktól óvnák meg. Eziránt levelezés folyt le a főorvosi hivatal és a betegsegélyző pénztár között, amely azonban eredménytelen maradt. A főorvosi hivatal illetékes közhöz is felterjesztette ezt a kérdést, amely valószínűleg az új munkásbiztosító törvényben már szabályozva lesz.

— Pótvizsga a jegyzőiskola hallgatói részére. Aradvármegye alispánjához ma érkezett meg az a belügyminiszteri rendelkezés, amely az aradi jegyzőiskola vizsgáin nem megfelelő eredménnyel végzett hallgatók sorsáról intézkedik. A rendelet értelmében azok, akik egy vagy két tantárgyból buktak meg, október hatodiká és tizedike között vizsgázhat-

nak újra. Azok pedig, akik vissza lettek utasítva, a jövő esztendőben az új tanfolyam vizsgáinak idején kerülhetnek ismét a vizsgálobizottság elé. Az új tanfolyamon azonban nem kell résztvevniök és azt sem kell igazolniök, hogy közben folytattak-e közgazgatási gyakorlatot.

— Miniszterek utazása. Bucurestiből jelentik: Bratianu Jonel miniszterelnök tegnap este az Orient expresszel Duca és Anghelescu miniszterek társaságában elutazott. Az állomáson Vaitoiannu és Tatarescu miniszterek, Nicolescu tábornok, bucuresti-i rendőrprefektus és a liberális párt több tagja vett búcsút a távozó miniszterelnöktől.

— Megerősítették a párisi román követség rendőri kirendeltségét. Párisból jelentik: A francia kormány a román, lengyel és bolgár követségek rendőri kirendeltségeit megerősítette. Ezzel az intézkedéssel elejét akarja venni az esetleges kommunista zavargások által előállható kellemetlen-ségeknek.

— A francia tanárok bucsuja Romániától. Bucurestiből jelentik: A francia tanárok Romániában időző csoportja elutazása előtt bucsúüdvözlét küldi a román népnek vendégszeretetéért.

— Lemondott a cionista kongresszus elnöke. Bécsből jelentik: A cionista kongresszus elnöke, Weismann lemondott. A hír megerősítésre szorult, mert a kongresszus résztvevői a legutolsó ülésen bizalmat szavaztak Weissmannnak.

— A német nemzetiek a garanciapaktum ellen. Berlinből jelentik: A német nemzeti párt tegnap tartott ülésén a garanciapaktum ellen foglalt állást.

— Szovjetországból tünettek a tatárbanari kémkedési per ellen. Bucurestiből jelentik: Oroszországból származó hírek szerint Odessza és Kiev uccáin hatalmas tömeg tüntetett a tatárbanari per ellen.

— Letartóztatás a kisvasúti lopás ügyében. Az aradi államrendőrség ma letartóztatott egy gyanús férfit, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy ő követte el a kisvonaton Vass Jenő aradi borkereskedő kárára a 48000 lejes lopást, amelyről lapunk már részletesen beszámolt. A letartóztatott kihallgatása folyik.

— A vízügyek fegyelmi bizottságának tagjai. A Közlöny írta meg először, hogy az aradi vízművek ellen felmerült panaszok miatt Kaufmann Kamil, az aradi városi üzemek igazgatója fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen és kérte megállapítani, hogy ki felelős a vízmizériáért. A fegyelmi bizottságot már összeállították és a napokban kezdődik meg a vizsgálat. A bizottság elnöke dr. Robu János főpolgármester, tagjai: Koromzay Frigyes vezérigazgató, Trimbitioni Traján iparfelügyelő, Bakonyi Károly mérnök, dr. Pascuti Sever, Rimbas Romulus, Heinrich Gyula, dr. Cucu Vazul városi főorvos, dr. Kabdebó György, dr. Pozsgay István, Meszlényi Emil főorvos, Mateescu István igazgató, dr. Vörös László és Geller Ödön lap-szerkesztők.

— Halálozás. Belanszky Demkó János Astra-gyári tisztviselő ma 27 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése hétfőn, 31-én délután 6 órakor lesz Aradon, a Cosbuc (Wesselényi) ucca 33. számú gyászházból.

— Nagy tűz Jassiban. Bucurestiből jelentik: Jassiban ma délután hatalmas tűz keletkezett az Ismaru-uccában. A tűzoltóság minden erőfeszítése dacára, a tűz állandóan terjed és nagy veszedelemmel fenyegeti az egész ucca házsrát.

— Szigorúan büntetik a záróra kihágást. Az aradi államrendőrség a legutóbbi napok alatt tartott felülvizsgálata alkalmával meggyőződött arról, hogy az aradi vendéglők és kávéházak egyrésze nem tartja be a zárórendeletet. Ezért újabb szigorú rendeletet adott ki, amelyben nyomatékosan tudtul adja az érdekelteknek, hogy az összes vendéglőknek és kávéházaknak éjjeli 1 órakor kell zárni, azok pedig, amelyek lefizették a megfelelő illetéket, legfeljebb három óráig tarthatnak nyitva. Azon túl nincs meghosszabbítás. Az első kihágásnál a helyiséget karhatalommal ürítik ki, a helyiséget három napig bezárják és elveszti azt a jogát, hogy meghosszabbíthassa záróráját. A második esetben pedig végleg bezárják a helyiséget.

BETTAUER:

Nagyváros zsidók nélkül, 150 lej. Sándor hírlapirodában Arad.

— Pellegrini Virgil vívómester 1925. szeptember 1-én újból ad vívóleckéket, egyelőre a kereskedelmi iskolában. A legrövidebb időn belül az aradi Kulturpalotában lesz a tanfolyam véglegesen elhelyezve. Beiratkozni lehet ugyanott, d. u. 3-8 óráig.

— Fodor-iskolában beiratás 1-5. Arad, Str. Gheorghe Popa 3. (Ferdinand-u.)

Szívbeteg és érelmeszesedésben szenvedők a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által könnyű és pontos bélműködést érnek el. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József viz, a véredények megbetegedésénél is kitűnő szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

* Dr. Czettelné Salgó Piroska
zongoraművész, tanítványokat vál-
lal. Arad, Bulev. Regele Ferdinand
5., II. emelet.

1948. FEBRUÁR 20. SZOMBAT
FELVÉTELEK
KÉZIRATOK
KÖNYVTÁR

SPORT

Miért vált ki az UCASP az arad-kerületi bajnokságból?

Anyagi differencia tette szükségessé az UCASP kiválását. — Nyilatkozat az új offside-szabályról.

(Saját tudósítónktól.) Széles körökben elterjedt az a hír, hogy az UCASP az aradkerületi bajnokcsapat, az ez évi országos bajnokság második helyezettje az 1925—26. évi aradkerületi bajnokságban való részvételéről lemondott. A lemondás természetesen rendkívüli meglepetést okozott és sok kíváncsi találgatásra adott alkalmat. Akadtak olyanok, akik az UCASP kiválását az országos döntőbeli sikertelenségének tulajdonították, de voltak olyanok is, akik anyagiakat láttak az UCASP hirtelen kiválásában. A kiválás indító rugóit természetesen csakis szakkörökben ismerik teljesen s ezért kérdést intéztünk dr. Vatiannu Sabinhoz, ismert aradi kitűnő bírónak és a BT központi irodájának elnökéhez. Dr. Vatiannu kérdéseinkre a következőket jelentette ki:

— Az UCASP kiválásának közvetlen okai előttem is ismeretlenek. Tudomásom szerint azonban nem kis mértékben a bucaresti központi szövetség az okozója a kiválásnak. Ugyanis az UCASP-nak, mint petrozsényi csapatnak, rendkívül sok kiadása volt az utiköltségekre, amelyek sok esetben feleslegesek voltak. A költségek kifizetésétől a bucaresti központ mereven elzárkózott eddig és valószínűleg ez a körülmény vonja maga után az UCASP-nak a bajnokságtól való távolmaradását. Lehetséges azonban, hogy ez sem a pozitív ok.

Értesüléseink szerint az UCASP-ot finanszírozó petroseni bányaigazgatóság más alapra akarja fektetni sportját, valamint a sportra előirányzott költségek is fölemészthetők a felesleges kiadások miatt és ezért nem fogja szerepeltetni csapatát egy kerület bajnokságában sem. Mindenesetre rendkívül érdekes, hogy van Romániában egy kitűnő erőket képviselő csapat, amely egyetlen kerület bajnoki listájának kötelekebe sem tartozik.

Ezek után a holnapi bajnoki mérkőzéseken már életbe lépő új offside szabályról és előnyeiről kértünk dr. Vatiannutól nyilatkozatot:

— Gyakorlati tapasztalataink és példák még nem állnak rendelkezésünkre — mondta — de az előrelátható jelek szerint minden bizonnyal a játék lefolyása sokkal gyorsabb és élénkebb tempójú lesz. Nekünk bírónak rendkívül megkönnyebbül a helyzetünk, mivel ezután csak a handsekre és a faultokra kell erősen ügyelnünk. Offside csak kis mértékben fog előfordulni és ezáltal majd elmúlnak a bizonyos „offside izü” goalok. Az új offside szabály annyira könnyíti a bírók helyzetét, hogy ezentúl rendkívül sok gyenge bíró kitűnő lesz. Megváltozik, illetve megkönnyebbül a csatársor munkája is, mivel megszűnik majd az offside-tól való örökös rettegés. Így mondható, hogy a csatárok posztja a leg-

könnyebbé válik a csapatokban. Sülyosbodik azonban tetemesen a halfsor szerepe, noha az egyik előnyömmel Beck segítségével van a halfsornak és szinte megverdik halfot játszik. Megváltozik ezután teljesen a védelem eddigi fogalma, mivel a beceknek nemcsak védezőik, hanem támadóik is kell. Tehát sokkal több rámenés és ennek következtében több baleset is várható, ami mindenesetre különösen a csatársor részére nem lesz a legkedvezőbb. A játék technikája veszt szépségéből, a közönség azonban sok goalt fog látni. Nagyon kevés lesz a goalnélküli eldöntetlen. Különben holnap már a mérkőzéseken látni fogjuk az új offside szabályt és akkor gyakorlati tapasztalat után bővebb kritikát mondhatok.

A kiválás és átalakítások jegyében induló bajnoki szezon első a legérdekesebb kérdéssel tekintünk.

Folynak az építkezések az aradi cukorgyárban.

150 millió lej tőkével alakult meg a részvénytársaság és ebből tíz millió értékű részvényt Aradon jegyeznek. 350 munkást és 20 tisztviselőt foglalkoztat a gyár.

(Saját tudósítónktól.) Annak idején mi is megírtuk, hogy július első felében tartotta meg alakuló ülését az aradi cukorgyár, amely a régi papirgyár helyén létesül és amelynek alaptőkéjét 150 millió lejtben állapították meg. A hatalmas terv mozgatója és a vállalat létrehozója dr. Marcus Mihály, a Banca Romaneasca aradi fiókjának igazgatója, a kitűnő pénzügyi és közgazdasági szakember, a gyár igazgatóságának elnöke. Saulescut, a Banca Romaneasca igazgatóját választották, miután ez a nagybank jegyezte le az alaptőke jelentékeny részét. A részvények másik csoportja a bucaresti Fringhianek, a Petrozsényi és Lupényi Kőszénbányák és a prágai Bretfel-Danek gépgyár kezeiben vannak. A százötvenmillió alaptőke tulajdonos része a gyár felépítésére és berendezésére szolgál. Az építkezési munkálatok már előrehaladt stádiumban vannak és a jövő év júniusáig teljesen felépül, szeptemberben pedig már meg is kezd működését a nagy gyár. A tervet egy neves prágai építész készítette és úgy az épület, mint a berendezés teljesen modern lesz. A gyár kezdetben mintegy 350 munkást és 15—20 tisztviselőt foglalkoztat, évi termelése pedig 800 vagon cukor lesz. A gépek és más felszerelési cikkek Csehszágából jönnek.

A százötven millióból száznegyvenet már le is jegyeztek, a fennmaradó tíz milliót azonban dr. Robu János főpolgármester intervenciójára Aradnak tartották fen-

tünk és kíváncsiain várjuk a befejeztét, vajjon az 1925—26. évi szezon is olyan szerencsétlen lesz, mint a tavalyi, vajjon ebben a most jövő szezonban is lesznek a tavalyihoz hasonlóan, központi dráblak?

Salgó Pál.

O TAC—Haggiör Timisoara 1:0. A Haggiör nem teljes csapattal állt ki. A TAC állandó főkéntben volt. Félidő 0:0. Bíró Mircu, akinek ítéleteit a közönség elégedetlenül fogadta.

O Románia kerékpáros bajnokságát a bucaresti központ megbízásából az aradi Meteor kerékpár-club rendezi meg ma, vasárnap délután 3 órai kezdettel az AAC—Meteor Str. Teodor Serb (Török Gábor-uccai) versenypályán. Tekintettel, hogy a bajnoki számok ezidén kerülnek először eldöntésre, a versenyen részt vesznek a legjobb romániai versenyzők. Ezideig is számos nevezés érkezett, úgy, hogy alkalmunk lesz az eddig nálunk még ismeretlen regátbeli versenyzőket is megismerni. A versenyszámok között szerepelni fog az egyórás bajnoki versenyszám is, melyet óriási érdeklődés előz meg.

O Nagy atletikai viadal szeptember 6-án, Románia orsz. ifjúsági bajnoksága és AAC orsz. atletikai verseny Aradon, a Str. T. Serb (Török G.-u.) sporttelepen.

TANUGY.

— Iskolai beiratás. Az aradi Píra Mihai Viteazul (Ferenc-téri) állami polgári fiúiskolában a beiratások szeptember hó első nyolc napján (1—8-ig) tartanak. Első osztályba minden elemi négy osztályt sikerrel végzett tanuló beiratkozhatik. Akik most iratkoznak ott be először, azok iskolai bizonyítványukat, anyakönyvi kivonatukat és ujjraoltási bizonyítványukat hozzák el magukkal. Egsz évre 500 lej fizetendő. Ismétlő tanulók még ennek a felét is fizetik. Szegény, de jó tanulók tandíjmenteséért folyamodhatnak. Ezek kérvényük mellé szegénységi bizonyítványt mellékeljenek. A javítóvizsgálatok rendes- és magántanulók részre szeptember 11. és 12-én tartanak. 11-én az első és második osztályosok, 12-én pedig a harmadik és negyedik osztályosok, valamint az összes magántanulók tartoznak megjelenni. Érdeklődőknek felvilágosást nyújt az igazgatóság.

— Az aradi róm. kath. főgimnáziumban a beiratások szept. 1., 2., 3., 4., 5. és 7-én lesznek naponta de 9—12 óra között. A javító- és pítvizsgálatok (a júniusban vizsgát nem tett tanulók vizsgái) szept. 10—18-ika közt, az V. osztály fölvetli vizsgái 20—25-ike közt, az érettségi vizsgálatok szept. 25. — október 10-ike közt tartanak meg. Veni Sancte szeptember 25-én lesz, az előadások 26-án kezdődnek.

— Beiratások a „Josif Vulcan” állami középiskolába. A beiratások szept. 1—8-ig tartanak. — a javítóvizsgálatok szept. 9-én lesznek; a 10, egyenkint 4000 lej ösztöndíj versenyvizsgálatok szept. 11. és 12-én, míg a magánvizsgálatok szept. 15. és 25-ike közt tartanak meg.

MOZI.

xx Hétfőig marad műsora a „Családi háromszög” az adi Apollóban. Telt házak és nagy siker mellett folyt le a kitűnő filmpremierje, mely megrázó képekben idézte az ideális és reális élet csáját. A darab főszereplőjét, Moskint, Lissenko és Koline természetegyszerűséggel, mely átgondoltsággal s főleg ujszerű vizuális erővisszókák meg szerepüket. Az előadások 5, 7 és negyed 10-kor kezdődnek.

xx Az aradi marosparti nyárogószínház vasárnap és hétfőn vetíti „Az olivéri bika” című hatalmas történelmi filmet, főszerepekben Emil Jannings és Hanna Ralph-al. Ezt megelőzi egy elsőrendű kiegészítő műsor. Kezdeté pont negyed-kor.

xx „Holttomoglan - holttomoglan” még ma, vasárnap és hétfőn aradi Urániában. C. H. Strobl hírerégenye elevenedik föl. A házasság és a szerelemről adja elő mondaválóját a regényíró, amelyet az tletes filmrendező lekötő cselekményben tár elénk. Egy fiatal házasságról van szó, akik még mézesbeteidejében összekapnak. Az asszony házamegy szüleihez, a férfi kövi az asszonyt, de közbeáll az any. és nem engedi kibékülni a fiatalok. Ez a téma variálódik felvonásról, elvonásra, míg végül is a szerele a dicsőség. A főszerepet Greta Reinwald sok bájjal játszotta meg. Az előadások ma, vasárnap fél 5, fél 8 és negyed 10 órakor, hétfőre pedig 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx Jön! Kis lord Mary Pickford.

HIRDETMEY.

Közudomásra hozzuk, hogy közbenjárásunkkal sikerült rábírn egy a belföldön cukorgyárat létesíteni óhajtó pénzcsoporthat arra, hogy a szándékolt gyárat Arad város területén, a régi papirgyár területén létesítse. Ezen pénzcsoporthban részesek Banca Romaneasca, Minele de Cărbuni „Petroșani”, „Lupeni” (Petrozsényi és Lupényi szénbánya részvénytársaság), Frații Fringhian (Fringhian Testvérek) și Uzinele Metalurgice Bretfel Danieck din Praga (a prágai Bretfel Danieck vasművek.)

A Részvénytársaság 150.000.000 tőkével alakult meg. Egy részvénynek értéke 500 lej egyéb költségek nélkül.

Arad városa és a megye közönségének véltünk szolgálatot tenni akkor, midőn a tárgyalások folyamán kikötöttük, hogy a pénzcsoporth 10.000.000 lej értékű jegyzésre a közönség részére rendelkezésre bocsásson.

Ennélfogva felhívjuk az érdeklődőket, hogy a szándékolt részvényjegyzést a Banca Romaneasca Igazgatóságánál Aradon, f. év szeptember hó 10-ig eszközöljék.

A jegyzésnél részvényenként 30% azaz 150 lej fizetendő. A hátralékos összeg 2—3 hónap múlva, felhívásra lesz befizetendő.

Arad, la 28. August 1925. 4951

Primar:

Dr. Joan Robu.

— Elsülyedt egy román hajó a Fekete-tengeren. Constanzából jelentik: A Lapeon nevű hajó, amely municiót szállított Bulgáriába, Burgasz és Varna között elsü-

SZERKESTŐK KÖZLÖNYE

F. Jánosné Német tanítási nyelvi leány-felsőkereskedelmi iskola Romániában nincsen. Német kereskedelmi iskola van azonban Nagyszebenben és Brassóban, ahová leány-növendékeket is felvesznek. Az iskolák nincsenek internátussal egybekötve, de ugyanzena helyeken más tanintézeteknek van internátusuk, ahová — tudunkkal — más iskolákat látogató bentlakókat is felvesznek. A nagyszebeni felsőkereskedelmi iskola régi és jó hírű. — Régi előfizető. Igazán nem tudjuk, hogy magyarországi vasútvonalakon a személyvonati jegyek mibe kerülnek. Az aradi vasutigazgatóság sem tudott a tekintetben felvilágosítást adni. — Egy régi előfizető. Azt kérdezi tőlünk, hogy mit érdekel az a férfi aki a volt nagyasszonyára csak régimódiakat szór, vele szemben jellemtelenséget viselkedik és erre nézve a közönség ítélését várja. Ha kompetensnek tart bennünket a közönség nevében a hírei tisztelt bethőlté, úgy mi egyetlen szóban kimondjuk az ítéletünket: megvetést. Régi törvény egyébként, hogy azok válnak a legnagyobb ellenségekké, akik egykor szeretett egymást. Tehát a kegyed esete sem csoda, már másokkal is megessék ebben az életben. — Hű olvasó. A vasúti viadukt elleni panaszával legközelebb érdem szerint fogunk foglalkozni. Másoktól is kaptunk hasonló panaszokat. — Nihilista. A nihilizmus a múlt század közepén a német materializmus hatása alatt kialakult orosz szellemi áramlat, mely a haladás kulcsát a múlt szellemi örökségének teljes tagadásában kereste. A „nihilizmus” elnevezés Turgenyevtől származik, az Apák és Fiúk hőse: Bazarov, az első nihilista. Politikai irányzat megjelölésre csak a múlt század nyolcvanas éveiben kezdtek használni. Tizenhat esztendő. Az újságírók rendszerint nem szoktak tizenhat esztendő kislányokkal anonim levelezésekbe bocsátkozni. Egyrészt sokkal jobban el vannak foglaltva, másrészt pedig a kenyérgondok kiűznek belőlük minden romantizmust. Szép lányokért ismeretlenül pedig csak akkor rajongunk, ha a leveletükben nincsen határozott helyesírási hiba. Személyes ismeretségre még csak valahogyan kötelek állnunk, ha tényleg olyan szép, mint a milói Vénusz és mindenáron egy szerkesztőt akar lovagjául felcsempélni, ismeretlenül beleszeretni magának igazán nagyon komoly dolog volna. Igazunk van? — Széplő. Széplőszereket alvből nem ajánlunk. Ha nem válnak be, nem szeretnők, ha minket szólna értük. Forduljon egy gyógyszerészhez. — Érdeklődő. Karpato-Russia Cseh-szlovákia szerves része. Természetesen cseh imperium alatt van. Máramaros-sziget felé vitt oda a legközelebbi út. Elvált asszony. A törvényszék dönti el, hogy kinél maradjon a gyermek. Az az az, hogy a fiugyermekeket hét éves koráig az édesanyjánál hagyják, ha csak nem az anya erkölcsötlen életmódja a válók. Ez esetben az apának itéli meg a törvény, még a leánygyermekét is. Gyermekét elvált férje nem tagadhatja ki vagyonából. Ugy értelmű végrendeletet a törvény nem ismer el és a gyermekeket hozzájuttatja a köteles részhez. Outsider. Angol szó, sportkifejezés. Olvasó: autszejder. A sportokban az esély nélkül induló versenyzőt jelenti, akinek a győzelmét a legkevésbé várják. Lovasversenyeken, ha outsider-ló fut be először, a totálizátor sokszoros összegeket fizet a tétre. — Gyenge sóhaj. Bizony ez a sóhaj gyenge, szinte kár volt papírra sóhajolni. Sójajva dobtuk a papírkosárba mi is.

KÖZGAZDASÁG

Adó az adó után.

A részvényesek osztaléka. — Az igazgatók tantiémjei

Amint a cím maga is mutatja, nagyon furcsa dologról van szó. Mert azt már megszoktuk, hogy mindenünk után megadóztatnak, aminek van, sajnos sokszor azután is, aminek nincs. De hogy még az adó után is adót követeljenek, az egy kicsit furcsa, mert ez se az adótörvényben, se a végrehajtási utasításban előírva nincs. Ez utóbbiak szerint csak bizonyos jövedelmek képezhetik az adók alapját.

A múlt héten az aradi pénzügyigazgatóság két tisztviselője végig járta az összes bankokat, részvénytársaságokat és 3 évre visszamenőleg megvizsgálták, hogy az osztalék és a tantiémek után a 15 százalékos, illetve 18 százalékos adók bevannak-e fizetve. Az olyan esetekben (ez az eset a legtöbb), mikor ezen adókat a vállalat maga fizeti és nem vonja le a részvényesektől, igazgatóktól, akkor követelik az adót az adó után. Például egy bank fizetett összesen 1.000.000 lej osztalékot, ami után a kincstárnak 15 százalékos adó, azaz 150.000 lej jár, most a pénzügyigazgató-

ság a 150.000 lej adó után még egyszer követeli a 15 százalékos adót, azaz 22.5000 lejt azzal az indoklással, hogy ezzel is több osztalékot kapott a részvényes. Ennek az okoskodásnak tarthatatlansága világos. Ha a törvény valami ilyesmit akart volna, úgy egyszerű lett volna egy paragrafusban kifejezetten kimondani, hogy ilyen esetben adó jár az adó után.

És végül a legbiztosabb érv a pénzügyigazgatóság okoskodásának helytelensége mellett, hogy — aki át mond, mondjon bét is — mért áll meg az okoskodással és mért nem megy tovább? Hiszen az adót az adó után megint csak a bank fizeti, tehát a fenti példa szerint a 15.000 lej második adó után is járna, eszerint újból adó az adó után és így tovább a végtelenségig.

Helyesen tennék az intézetek, ha nem nyugodnának bele a pénzügyigazgatóság álláspontjába, hanem jogorvoslatot keresnének a felsőbb pénzügyi hatóságoknál.

Inczedy Ákos.

Zürichben 2.57 és fél, Párisban 10.30 a lej.

HELYI VALUTÁK.

(Augusztus 29.) Ár: Márka 49, angol font 980, francia frank 9.75, svájci frank 39.50, líra 7.60, dinár 3.58, dollár 200, schilling 29, magyar korona 355, cseh korona 5.95. Pénz: Márka 47, angol font 965, francia frank 9.50, svájci frank 38, líra 7.40, dinár 3.50, dollár 198, schilling 28, magyar korona 365, cseh korona 5.85. Kifizetések: Svájci frank 39.20, magyar korona 351, schilling 28.50, angol font 984, líra 7.60, cseh korona 6, francia frank 9.50, dinár 3.60, dollár 200.50.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (Augusztus 29.) Berlin 122.85, Amsterdam 208, Newyork 516.25, London 2506.50, Páris 24.27.50, Milánó 19.45, Prága 15.30, Budapest 0.0072.65, Belgrád 9.20, Bucuresti 2.57.50, Varsó 0.00089.50, Bécs 0.0072.65.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRAT. (Augusztus 29.) Berlin 122.90, Amsterdam 208, Newyork 516.50, London 2506, Páris 24.25, Milánó 19.45, Prága 15.30, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.22.50, Bucuresti 2.57.50, Varsó 0.00089.50, Bécs 0.0072.65.

BUCURESTI MAGÁNFORUM LOM. (Augusztus 29.) Angol font 965, francia frank 9.65, sváj-

ci frank 38.50, líra 7.40, dinár 3.45, dollár 205.50, lengyel marka 32, osztrák korona 28, magyar korona 27.75, szokol 5.95.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMAI. — (Augusztus 29.) Belgrád 1266—74, dinár 1246—68, Bucuresti 353—55, lej 351—57, Páris frank 3339—69, cseh korona 2097—2115, Prága 2103—2115, Bécs osztrák korona 99.93—100.53, Newyork dollár 71.000—71.430.

— A Nasici favásárlása. A Nasici Ruszinszkóban a Schönborn uradalomtól 250 ezer köbméter fát vásárolt 27 millió cseh korona árban.

— Az állam olcsón akar aranyat vásárolni. A minisztertanács ma hozzájárult ahhoz, hogy az iparügyi minisztérium az arany- és ezüsttermelőktől az állam részére a világpiacon 13. és fél százalékkal alacsonyabb áron vásároljanak.

— Eladott aradi ingatlanok. Varga József és neje eladta a Zimánd dűlőben fekvő házhelyüket 40.000 leiert Merkl János és nejének. Balaton János és neje eladta a Str. Numa Pompiliu 4 sz. házat 430.000 leiert Prónai Jankának. Osenkoy Karoly eladta a Str. Remol Valeri, 10. sz. házat 335.000 leiert Zeikies Vladimir és nejének. — Domah Gyula és neje eladták a Str. Numa Pom-

piliu 58. sz. házat 230.000 leiert Constantinescuné szül. Prónai Jankának. — Ozv. Kohlmann Vilibaldné eladta a Str. Blandinelei 40. sz. házat 65.000 leiert Tóth József és nejének. — Cirkál Gyula eladta a Str. Radnai 38. sz. házat 200.000 leiert Firmei Schartner & Comp. cégnek és a 70. sz. házat 180.000 leiert Bereczky Károly és nejének. — Ispravnik Livius eladta a Str. Nicola Grigorescu 5. sz. házat 460.000 leiert Popovics Vilmának. — Zuba Jakab és neje eladták a Str. Libás 1/a. sz. házat 90.000 leiert Butár Todor és nejének.

A felelős szerkesztő:

RETHY JÓZSEF
távolítván a szerkesztésért
KAROLY SANDOR
felel.

Cenzurat: Prefectura Judeului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

OVAS.

Miután felelősemtől Steiner Szerénthől különválva vagyok és ellene válsági keresetet nyújtottam be, így további rossz indulatu tendenciájáért felelősséget nem vállalok.
5025. Elekcs József.

Megnyílt

Dr. D. COSMA

betegsegélyző pénztári főorvos

Röntgen laboratoriuma

Arad, Gh. Baritiu (v. Rákóczi-u.) 9. sz. Rendel: belbetegeknek és tüdőbetegeknek, Röntgen vizsgálatok naponta (vasárnapok kivételével) 10^{1/2}—12 és 4^{1/2}—6^{1/2}, 4941

ÉRTESETÉS!

Tudomására adom a nagyvődemű közgyűzőségnek és b. vődemnek, hogy

női szabóságomat Minorita-palotába helyeztem,

Arad, Str. Bratiana (Woltzer J.-u.) 1. kapu bejáratnál, fél emelet.

Tisztelettel:
WOHLMUTH
női szabó.

Oltönyöket ... 1850
Raglányokat ... 2000
Gumikabátokat... 960
lejes ártakban árusít:
SZANTO & KOMLOS,
Arad, színház-épület.
Kérjük szövetkirakataink megtekintését!

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

Őszi férfi és női divat szövetek, selymek, óriási választékban **Orient divatáruház** Arad, Str. Alexandri (Salac-uca) sarok

Az aradi ERZSÉBET MOZGÓ vasárnap NIBELUNG I. rész. Hétfő Kedd II. rész.

Pénzkölcsönöket

banktól, legelőnyösebb feltételekkel folyósítanak:
H A A S Z Irodája Arad,
 Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-utca) 12.

Hölgyeim!

Megérkeztek a kalapudonságaink, egy-
 szintén kalapalkításokat olcsón, gyorsan
 és pontosan eszközölünk. Iparműve-
 szeti dolgok raktáron, megrendeléseket
 elfogadunk. Blóvirág továbbra is kapható.
 Lakodalmi, alkalmi csokrok és kosarak,
 sirtkoszorúkban nagy választék. Megren-
 deléseket gyorsan és pontosan eszközöl-
 ünk. — Massamódiány, ki önállóan dol-
 gozik azonnal felvételük 5035

Faragó-kalap- és virágszalón,
 Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27.

Érettségire,

középiskolai magánvizsgákra, osztály-
 összehasonlással is a leggyorsabban ké-
 szít elő a 4845

Zsoldos tanintézet

Budapest, VII., Dohány-utca 84. szám.
 Teljes anyagi felelősség. — Részletes
 tájékoztatást szívesből közvetít az
 „Erdélyi Élet” kiadóhivatala ARAD.

A piactér mellett

erős földszintes ház, amelyre emelet
 is építhető, ötszobás, háromszobás
 és kétszobás parkettás fürdőszobás
 lakásokkal az egész ház alapincézve
 — 1.000.000 lejtért eladó. —

Kizárólagos megbízott:
Győrffy „Mures” Irodája
 Arad, Strada Unirei (Fábián Gábor-utca).

Frappáns batáeu arcszépítő

és finemítő a Földes Margit és
 Madelaine creme. Előbbi nap-
 pal, utóbbi éjszakai használatra.
 Bittünetek pár nap alatt szűn-
 lök máj foltokat bőrártásokat
 ráncokat redőket. Margit szap-
 pan pompás illatú, kintőn
 habzó, lugmentes, ártalmatlan
 arcszépítő szappan. Kapható
 mindenhol. Főraktár:

Hehs Vilmos Arad
 Strada Brancevici (László Vilmos utca).

Mocrea, (Apateleken)

15 kat. hold uri szőlő
 kolnával, pincével, bő felszereléssel
 egy és fél hold szántófölddel eladó.
 Kizárólagos megbízott Győrffy
 „Mures” Irodája Arad, Str.
 Unirei (Fábián Gábor-utca) 15196

23 éves közigazgatási tiszt-
 viselő, 100—150.000 lejig óradék-
 képes, perfect román-magyar, kevés
 német, elsőrendű munkaszer, vidéki,
 esetleg helyi iparvállalatnál

pénztárnoki,

vagy hasonló állást keres.
 Szíves megkeresések „Biztos megol-
 gódás” jellegű az Aradi Közlöny ki-
 adójába kéretnek. 5000

Angol Szóvaló
 legelőcsőbb
 beszerzési forrása!
 Mindennemű bélék árak, szabó kellékek
 állandó nagy raktára
BRITISH IMPORT
 Arad, Bulv. Regina Maria 9. (Új Neuman-ház.)

RIDIKÜLÖK

Irattáskák, tálcák,
 készítése, átalaki-
 tás és javítás a
 legújabb és árban vállalja
„NECESSAIRE”
 ARAD, STR. BUCUR, (EÖTVÖS-UTCA) 9.

Kálószoba

diván, tükrök, varrógép, inga-
 óra stb. eladó. Bővebbet Arad,
 Strada Simion Balint (Des-
 seffy-utca) 12. szám alatt.

Remdelkezek

a főtéren egy berendezett nagy
 üzlethelyiséggel, ami bármilyen
 angró üzletnek megfelel. Az üzlet
 kibővítése miatt keresek gyári
 lerakatot comissióban megfelelő
 garancia ellenében. 5031

Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

JOS. TOCH

WIEN I.

JUDENPLATZ 5.

ALAPITTATOTT:
 1871. ÉVBEN. ▼▼

Illits BRISTOL-szálló

BUDAPEST.

Dunaparton, minden elképzelhető kényelem-
 mel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étte-
 rem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

Háló, férfiszoba,

irodaberendezés, hosszú zongora,
 cimbalom és egyéb butorok
 helyszüke miatt sürgősen el-
 adók. Cím Győrffy Mures Irodája-
 ban Arad, Str. Unirei (Fábián G.-u.)

Román-magyar

levelezésben, valamint
 könyvelésben jártas

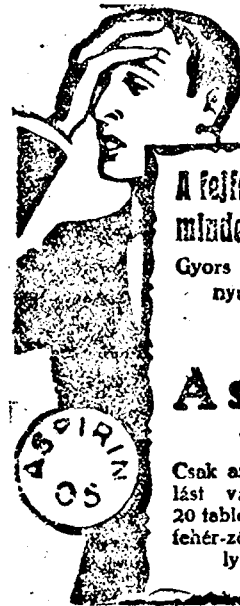
tisztviselőt

perfect gép- és gyorsírónt és
 egy gyakornokot keresünk
 azonnali belépésre. Sajátke-
 züleg írott ajánlatokat „Fater-
 melő” jellegű az Aradi Köz-
 löny kiadóhivatalába kérjük.

Olcsó házfeladás Pancotán.

Újonnan épített modern magánház szőlő-
 öskerttel, CFR. és villamos árammal mel-
 lett, üzleti célra rendkívül alkalmas,
 szeptember 15-én délután 5 órakor ked-
 vező feltételek mellett önkéntes árveré-
 sen eladatik. A feltételek dr. Rosti ügy-
 védnél, valamint Neezán Károlynál Panco-
 tán megtudhatók. 16104

Hölgyeim! A legjobb
 csipőfűző és gyógyhas-
 kötőket készítem. v
HORVÁTHNÉ
 Arad, Pinta Catedraiei 8. sz

A fejfájás megrovódja
 minden életkedvet!

Gyors és biztos segítséget
 nyújtanak ez ellen

Bayar

Aspirin
 tablettái.

Csak az eredeti csomago-
 lást vásároljuk (6 vagy
 20 tablettát tartalmazó) a
 fehér-zöld-piros pecsét-
 lyeggel ellátva!

Vásároljon batáeu arcszépítő

házhelyek és szántóföld

előnyös feltételek mellett eladók.
 Bővebbet

Kádárnál Arad, Str. Gh. Ionescu
 (Gráf Károlyi-utca) 9—11.

Buzatermő vidéken, vasutállomás
 közelében, jömenetelű

v á m m ű m a l m o t

bérbe vennék, valamint megvételre
 keresek napi cca. 1—1½ örlőképességtű

műmalmi berendezést

ingatlan nélkül. Megkereséseket
 „Részletes 1624” jellegű Rudolf
 Mosso hirdetési vállalatához Oradea-
 Mare kérek. 4968

Kétföldi manipuláns óg keres

fehér áru

elhelyezésére jól bevezetett

ügynököt.

Ajánlatok, eddigi működés megje-
 lölésével „Elsőrangú erő 1664” je-
 lligére Blockner J. hirdető irodájába
 Budapest, IV. Semmelweis-utca
 4. szám kéretnek. 2298

Keresek megvételre

Arad-hegyalján 6—8 holdas

szőlőt,

lehetőleg utmenti lakóházzal. Aján-
 latokat zárt levélben szőlő jel-
 gére az Aradi Közlöny kiadóhi-
 vatalába kérek. 5019

Saloniki nemzetközi vásár

1925 október 18-tól 31-ig.

A balkán legnagyobb központi vására, melyet ezer és ezer ko-
 reskedő látogat meg minden balkáni államból, agymint: Görög-
 ország, Románia, Jugoszlávia, Bulgária, Albánia, Törökország.

Tájékoztatók minden romániai görög konzulátusnál Románia tisztviselői képviselői
Jean Sapisis úr Bucuresti, Str. Gabroveni/
 No. 26. :: Telefon 26—41.

Utlevelvizumozás Megbízások

Olesó! Gyors! Pontos! **Künstler-vizumiroda**
(Dácia szállóval szemben.) Arad, Bul. Reg. Maria 22. Telefon szám: 669.

PICHLER papírfüzlet.
LÖBL hírlapiroda.
Weinberger cipőüzlet.

Minden hölgynek Arad, Str. Desseanu (Révay-„ERNA” ahol a legdivatosabb ruhák, kosztümök, felöltők a legizlésebb kivitel-
saját érdeke, ha felkeresi ucca) 13. szám alatt levő szalont ben készülnek. — Elsőrendű fizető- és tanulóleányok felvétetnek.

Kitűnő karban levő bérház

8 lakással, fürdőszobákkal elfoglalható 3 szobás modern lakással, a belváros egyik legkellemesebb utcájában olcsó áron kedvező fizetési feltételekkel eladó.

Kizárólagos megbízott: **Haász-irodája**
Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-u.) 12.

Keresek megvételre

megbízom részére bér- magán- és tüzlet házakat, vidéki malmokat. **Haász-irodája**, Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u. 12.) sz.

16164.

A belvárosban

kellemes utcában 5 szobás, fürdőszobás parkettás lakás kiadó.

Haász irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-ucca) 16563 12. szám.

Gyermekkocsik

legfinomabb kivitelben legolcsóbban kaphatók. Mindenemű gyermekkosci javítások. 2328

Gyermekkocsi üzem

Arad, Str. Simeon Ballint 19, (Desseanu-u.)
Str. Mátyási (Kossuth-ucca sarok.)

Perleot magyar-német

gyors- és gépirónő

keres nagyobb vállalatnál megfelelő munkakört.

Címek: „Gyorsíró” jelige alatt az Aradi Közlöny irodájába kéretnek.

Figyelem! Hirdetés. Figyelem!

Van szerezésünk tisztelttel értesíteni, úgy az aradi, valamint vidéki és összes ó-romániai építőmester urakat, a tisztelt építetők közönséget, hogy a „világhírű jimboliai Treiss-féle 258 sz. hornyolt és kitűnő minőségű hódfarkú cserepek”, valamint legjobb minőségű falitöglák, üvegtető, felülvilágító cserepek, kizárólagos képviselőnként a jó hírnevűek öröndő régi cégénél, amely 80 év óta áll fenn. Míttner József utódainál kapható a legnagyobb mennyiségben Aradon az Astra-gyárral szemben, CFR. telepen.

Cserepeink nemcsak minőségileg, de könnyűségénél és kidolgozásánál fogva is, páratlanok a magok között és így az egész bányát, erdélyi és ó-romániai nagy tetszésnek örvendenek. Midőn van szerezésünk a fentiekre a tisztelt építetők közönség becses figyelmébe ajánlani, kérjük a fenti régi céghez, úgy mint a múltban, úgy most is bizalommal fordulni és rendelésekkel képviselőnknek támogatni az érdekeiknek.

TISZTELETTEL: 4830

TREISS-FÉLE
gőztégla- és cserepgyáros
JIMBOLIA.

Lágy ólom

megvételre kerestetik.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Szövetek

vásznak stb.
legjobban és
legolcsóbban

I. Eiselenél

Arad, Strada Metianu
1-1 (Forray-ucca) 1-1
Gyári árak!

Alkalmi házeladások.

Belváros területén egy téglából épült 5 lakásos kisebb bérház 410 ezer lej értékben 3 szobás lakással, október hó 1-én átvehető 75 ezer lej bankkölcsönrel terhelve. — A város központjától 10 pernyi távolságra egy villaszerű 5 szobás lakású erkélyes új magánház, 200 ezer lej bankkölcsönrel terhelve, 460 ezer lejért eladó s az egész ház azonnal átvehető. — Belvárosi 4 szobás lakású, gazdálkodásra kitűnően alkalmas magán ház 800 □-al területű s 20 ezer lejt jövedelmező gyümölcsös kerttel, gazdasági épületekkel 550 ezer lejért eladó.

Végül Aradon háztelkek és a határban tanyás birtokok eladók.

Boross-ügynökségnél Arad, Str. Consistoriului, volt Batthyányi ucca 9. szám. 5012

Néhány szó

a táplálkozásunk kérdéséhez!

Csupán fekete kávé egymagában csak üres, izetlen izgatószer, tehát es egy kis adag pótlékot igényel, hogy tartalmassá és erőssé, valamint izletessé tegyük. A család kávéjának azonban tápezerként kell szolgálnia, miért is ehhez tejet és nagyobb mennyiségű pótlékot kell adnunk, hogy erős, zamatos és tápláló italt nyerjünk. Számos évtized óta mindkét esetben a „valódi Franck”-kávé-pótlékkal készítenek kávé, mely a legfejlettebb izlést is teljesen kielégíti. ▲▲▲▲▲

3946

Kisebb nagyobb házhelyek a Str. Fabrica 27., 29. sz. (régi szám 7.) alatt eladók.
Bővebbet: **Kalász János** bérüzletében.
Arad, Piata Avram Iancu No. 3. 3590

Berliner Hausverwaltung

übernimmt, nach langjähriger Erfahrung in der Hypothek- und Hausveranlagung, den

Dr. Erwin Rawicz,

BERLIN W. 50, Augsburgerstr. 53.
Tel. 511111

Nähere Auskunft in der Administration des Aradi-Közlöny

Berlini házak kezelését

elvégezte házber-, ingatlan-, jelzálog-, kölcsön- és házadóügyekben sok évi tapasztalat alapján

Dr. Erwin Rawicz,

BERLIN W. 50, Augsburgerstr. 53.
Tel. 511111

Közelebbi felvilágosítással az „Aradi Közlöny” hadhivatala szolgál

ZONGORÁKAT

keresek megvételre helyben és vidéken. **MELIS**, zongorakészítő Arad, Str. Pompiliu 21. (Kasza-u.)

HAJAT VESZKEZ

Fischer János modern hajmunka vállalata Arad, Str. Unirel (Fáblán-u.) 11.

Bádogos és

vízvezetési munkákat, átfedést, totófestést és javítását felbecsült málattvállalja

Marik István

Arad, Str. Reg. Maria 37.

Villanyszerelők

és Cizellőr kerestetik a

‘LUMINA’

Első Román Csillár és Fémárgyárba Timisoara, IV. Strada General Joffre No. 9.

Előnyben részesülnek kik csillármunkában jártasak. 4915

KERESEK

egy 4 gimnáziumot
vvv végzett vvv

fiatalembert,

ki a román nyelvet
tökéletesen beszéli,

más hazai nyelveket érti, irodai teendők elvégzésére.

Maxim I. Vulea

fabriola de garuburi societate in nume no. leotiv Arad, strada Colonel Paulianu 12.

Időt és pénzt

takarít meg, ha nem főz be paradicsomot, hanem helyette M. M.

PARADICSOM

KONZERVET

vásárol. Minden csemege és fűszer üzletben kapható lesz.

Lloyd 3432

Kérjen ajánlatot az

M. M. Konzervgyártó
Timisoara. 4376

Székelytelek: Emom. Telefon 20-32.

**Őszi felöltő és ruha-
ujdonások megérkeztek**

Iuliu PLESZ Gyula

Központi ruha és felöltőruházában Arad. A színház hátsó bejáratával szemben

**Legolcsóbb
bevásárlási forrás!**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudatvaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szöveg hirtelénél 3 sor, — bűn, vasárnap 4 sor. — Vastagabb betűvel 6 sor, illetve 8 sor. — A vastagabb betűvel kiadott szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket 4. u. 5 óráig veszik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög betűknap 30 lej, vasárnap 40 lej. — A kiadvánnyal szembe fordítva meg kell adni a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szívesen, amelyik tartalmában a közérdeket szolgálja, az aznap, amelyik megérkezik, aznap közölhető, az minden esetben megváltatással, illetve helyesbítéssel. — Hirdetéseket telefon útján is felvehetők. Telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

„SZEPELEK” jellegű levél van az Aradi Közlöny kiadásában. 5029

CSINOS urileány, urilú barátságát keresi, ki őt anyagiilag támogatná is. Leveleket „Olyan unalmas az élet” jellegű az Aradi Közlöny kiadásába kér. 4974

Házasság.

MELYIK iz. férfi ismerkedne meg házasság céljából 30 éves, fess, árva leánnyal, kinek lakása és némi hozománya van. Leveleket „Keresem a boldogságot” jellegű az Aradi Közlöny kiadásába kérek. 5023

Alkalmazás.

NYUGDIJAS vasuti altszint nagy jövedelmű foglalkozást nyerhet Löbl hírlap-irodában Arad. 4806

MECHANIKUS TANONCOK jó fizetéssel szeptemberi belépésre felvételt. Szegő irógépvállalat Arad, főpostával szemben. 4797

DEUTSCHE Erziehungs- und Sechsjährigen Kinde wird gesucht. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 10264

MARTONFÉNY TESTVÉREK SZÜCSÖK CLUJ, Piața Unirii No. 20, keresnek szakképzett, önállóan dolgozni tudó szücs-szűcsöket és szűcs-varró-gépeszűcsöket. Megfelelő munkaadóknak éves alkalmazást biztosítunk. 4941

ITALSZAKMABAN jól bevezetett helyi ügyvédet keresünk. Cím az Aradi Közlöny kiadásában. 4956

MINDENES szakácsnő-tiszta, rendes, felvétetik. Arad, Bul. Carol I. 41. II. törvényszékkel szemben. 4930

MEGBIZHATÓ mindenkes, magános urilához felvétetik. Ugyanott szobaleány is keresetik. Jelentkezés Arad, Str. Deceanu (Révay-ucca) 2. /dsz., délután fel-öt, és hat között. 4981

TISZTESSÉGES HÁZMESTERPAR keresetik. Jelentkezni Grünwald Moskovitz cégnél Arad. 4962

KÉT TAGU családnak egy jobb házból való mindenkes leány vagy asszony felvétetik. Arad, Piața Catedralei 2. I. em. 4938

PIATAL leány, ellátással is, üzletbe felvétetik. Markovits, Ida Arad, Calea Săpăna 52. 4983

EGY jobb családból való leány, gyermek mellett felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadásában. 4990

SZOBALÉANYF jobbizonyítvánnyal, elsőjére, vagy azonnali belépésre keresek. Arad, Neuman-palota, II. em. 4991

SOFFOR feleségével együtt, ki nőt nem nevelendő, ajánlkozik. Cím az Aradi Közlöny kiadásában. 4967

KÉT erkölcsös fiatal tanulóknak felvesz Juhász gépnyelő Arad, Str. Abatorului 1. (Vágóhid-u.) 4970

FOMOLNARI állást keres 45 éves, tanult szakember, bármikori belépésre, az összes örlési rendszert, az összes malomgép kezelését ért. Nagy Ferenc főmolinár Vesenova (Torontálmezeje). 4971

FÜRÉSZGYARI vállalat keres perfect magyar, német, román levelezésben jártas női tisztviselőt, faszakmában jártas előnyben részesül. Továbbá érettségizett gyakornokot, románul és németül tudók előnyben. Ajánlatokat „Faszakma” jellegű az Aradi Közlöny kiadásába kérek. 4965

SEGÉD A RÓFOS- ÉS FONALÁRU szakmából, mielőbb felvétetik. Ajánlatok a Román Menyasszonyhoz Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 46. 4994

HÁZMESTERPAR gyermektelen keresetik. Cím az Aradi Közlöny kiadásában. 4928

MUNKASNÖK és szolga felvétetik Barthmos cukorkagyár Arad, Str. Filipescu 4. (Florin-u.) 5007

MAGYAR nevelendő aradi családnak menne. Ajánlatokat „Tanítónő” jellegű az Aradi Közlöny kiadásában kér. 5001

FARAKTARUNK részére pénztárnokot keresünk. Csak faszakmában jártasok ajánlkozzanak. Ajánlatok „4000” jellegű az Aradi Közlöny kiadásában kérek. 5009

SZOPTATÓSDADANAK ajánlkozom. Arad, Str. Doamna Balassa 66. 5010

ELSŐRENDÜ női szabó, vállalt fizetést, vagy darabszáma munkát varrónőktől. Esetleg betársulna. Címeket „Lelekiismeretes” jellegű az Aradi Közlöny kiadásában kér. 5011

KIFUTÓFIU felvétetik. Gracia Laboratorium Arad, Piața Pestelui (Hal-tér) 18. 5015

EGY kisasszony, előnyömdában alkalmazást nyer. Vidorné Arad, Str. Eminescu 3. (Deák F.-u.) 5016

KÖZÉPKORU nő, bejáró, vagy szakácsnőnek ajánlkozik. Cím Arad, Str. Crisan 1. szám. 5017

FŐZŐNŐ bejáró, vagy állandó felvétetik. Arad, Str. Josif Vulcan (Kazinczy-ucca) 6. jobbra. 10265

EGY gyermek mellé ajánlkozik urileány Temeșvárra, vagy vidékre. Megkereséseket „Gyakorlott nevelendő” jellegű Rudolf Mosse Arad kérek. 10265

ÜGYES masamódleányok felvételtnek Fischer Gitti szalonjában Arad, Strada Griorescu 3. 10266

ÜGYES, megbízható szobaleány azonnali keresetik. Cím Rudolf Mosse Arad. 10265

GYAKORLOTT gépíró, lehetőleg ki már ügyvédi irodában dolgozott, felvétetik. Dr. Székely ügyvéd Arad, Strada Bucur 15-17. 5018

SZABÁSZ felvétetik. Czernóczy cipész Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 7. 15196

PERZSASZÖNYEGCSOMOZO gyakorlott munkáseányokat felveszek. Németh Ernő Arad, Str. Miron Costin No. 20-22. (vasútállomással szemben.) 5027

JOLFŐZŐ mindenkes felvétetik azonnali. Engel Arad, Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 70. II. em. 5028

NŐI KABÁT és férfi öltöny készítését olcsón készítem. Hacker Arad, Strada Cusa Voda 35., keresztpályán. 5032

JÓHÁZBÓL való szorgalmas leány tanulónak felvétetik SANDOR villanyfőny-készítésében Arad, Bul. Regele Ferdinand 22. 5033

INTELLIGENS jó családból való, képzett kisasszonyt keresek gimnazista leánykámhoz. Cím az Aradi Közlöny kiadásában. 100

Lakás.

KÉT VAGY HÁROMSZOBAS világos lakást keresek a Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) közelében. Ajánlatokat „Szabadság-tér” jellegű az Aradi Közlöny kiadásában kérek.

KÜLÖNBEJÁRATU 2 szobás butorozott földszinti lakás fürdőszoba használattal, kiadó. Maasz-iroda Arad, Str. Eminescu No. 12. (Deák F.-u.) 16563

VAROS központjában butorozott szoba berendezett konyhával, fürdőszobával, azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadásában. 4959

LAKASOK egy és kettő szobások kiadók. azonnali beköltözhető Boross ügynökké Arad, Str. Consistorului (vált Batthyány-ucca) 9. szám. 5013

Vétel és eladás.

GYERMEKKOCSI jó karban megvételre keresetik. Podina Mladin Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. 5. 5024

FÉLLŐRÖS 2x100 használt motort megvételre keres Engel Arad, Strada Consistorului 11. 10265

TIZENÖTEZER LEJ itten készített ebédlő perzsaszőnyeg, hegedűk, antik órák, antik szalon és fotelok, ebédlő, háló, uriszoba, szalon berendezések, rézgyájéjeli szekrénnel, vitrin, vitrin tárgyak, ösz-készítő perzsaszőnyegek, súlyszőnyeg Singer gép, hintaszék, store, régi szalon asztal, tennisz rakett, íróasztalok, fényképezőgép, 12 drb. kávécsészé aljával, réz dohányzó asztalok stb., igen jutányosan eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. e., jobb. 1000

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izso könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 881

ELONYÓSEN értékesíthető eladni szándékol butorait, szőnyegeit, háztartási cikkeket, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sürgősen Arad, Str. Consistorului 12. (vált Batthyány-ucca, I. em., jobb. old.) alá. 1000

PALLAS LEXIKON 18 kötet 4000 lej, Papini: Krisztus Története 860 lej. Kaplamosmagló, üveggyöngyös papír egy riasma 240 lej. Kioszer papírkereskedőnél Arad, Bulv. Regele Ferdinand 21. 1114

EZÜSTÖT, antik butort magas áron veszek, két új angol fotel 6000 leiert eladó. Biedermaier garnitúra restaurálva 18.000 lei. Salon Artistique Arad. 2601

NEGYVEN DARAB, vastag fenyőfából készült és erős vasabronccsal ellátott, 35-40 hektó úrtartálmú SZILVAKAD. jutányos áron ELADÓ. A kádak Arad vidékén a vasuti állomás mellett fekszenek. Bővebbet: Bing Ede borkereskedésében Aradon. 4946

ÚJ könnyű parasztkocsi, szép ebédlő és takaréktűzhely olcsón eladó. Arad, Str. Oituz 37. (Ilés-u.) 4982

HANOVERSENYZONGORA Börsendorfer felte eladó Arad, Str. Pompiliu 21. Kassa-u. 4979

MACULATURA PAPIR 5 klgros osomakban kapható az Aradi Közlöny kiadásában. 500

KERSEK azonnali megvételre jókarban levő teljesen felszerelt kolbászgyártó gépet, benzinhatalmal együtt. Ajánlatok Rajkov Béla Vinga küldendők. 4906

ELADÓ valódi angol 11 hónapos tenyészkan. Megtekinthető Kohn Lajos kovács-mesternél Arad, Strada Tribuna Dobra (Erdő-u.) 10264

Imaginar

HAZIELKEK részletfizetésre Ujmikela-kán eladók. Érdeklődni Munteanu katonatemetővel szemben. 4133

ARAD, Str. Pipos (Gál László-u.) 1. sz. ház, olcsón eladó. 4908

BELVAROSBAN Arad, Str. Barfüu (Rákóczi-uccában) tizenhét méter ucca fronttal építkezésre különben alkalmas egy félház ötszázhuszötter leiert eladó. Érdeklődni Str. Tace Ionescu 2. (vált Sárossy-ucca.) 4977

MALMOT megvételre keresek. Ajánlatokat teljes leirással „Malom” jellegű az Aradi Közlöny kiadásában kérek. 4976

SZÉP magánház nagy kerttel, melléképületekkel, gazdálkodásra alkalmas, olcsón eladó. Arad, Str. Oituz 37. (Ilés-ucca.) 4980

SAROKHAZ Sága St. V. Conta I. eladó, október 1 én eltolgatható. Értekezni: Sága Str. Scoalei 31. 5008

Üzlet.

VILAGOS nagy pince, vagy scutlerón helyiséget keresek. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadásában kérek.

ELADÓ JOFORGALMU fa-, szén- és gyümölcsüzlet, nagy rakattal, bármilyen más üzletnek megfelel, Arad, Str. Eminescu No. 19. 4901

TARSULNEK százezer lejtel jólmenő üzlethez. „KERESKEDŐ” jellegű kérek ki-mertitő ajánlatot az Aradi Közlöny kiadásában. 5014

HAT uccal ablakos száraz helyiség üzemenek, rakárnak kiadó Arad, Str. Tace Ionescu (Sárossy-ucca) 1. 5022

Oktatás.

ZONGORAÓRAKAT adok haladók és kezdők részére. Cím: Balogh Ily Arad, Str. Santa Cuzino 4. (Határ-ucca.) 4905

KEZIMUNKA tanfolyam urileányok részére. Tanítók mindennemű női kézimunkát. Krausz Gyuláné Arad, Bulevardul Carol (Erzsébet körut) 69. I. em. 4987

ROMAN NYELVBől órákat adok, diákokat és 1928-ban bevonuló önkénteseket előkészítek. Cím az Aradi Közlöny kiadásában. 4993

ZENEAKADEMIAI hallgató zongoraórát ad kezdőknek, haladóknak. Mersékelt tanít. Arad, Str. Barfüu (Rákóczi-u.) 29. sz. 5028

Ellátás.

TELJES ellátást kaphat két fiu vagy leányka Ferenctéri iskolához közel Arad, Str. Udrea 20. (Farkas-ucca.) 4997

KÉT fiatalember a város központjában szept. elsőjével teljes ellátást kaphat. Cím az Aradi Közlöny kiadásában. 4939

Különféle.

HAT GYERMEKES családapa, ki szemfájása miatt munkaképtelen, ezután kéri a nemesszivü embereket, hogy helyeztén javítsanak. Bármilyen csekély adománnyal köszönettel veszi. Baner. Arad, Calea Radnei 14. 0

UTLEVEL VIZUMOZAST és MEGBIZASOKAT naponkénti futárrindítással legolcsóbban, legmegbízhatóbban és leggyorsabban közismert pontossággal

„SÁNDOR HIRLAPIRODA” ARAD,

(Vármegyeiállással szemben) Arad, ut. el.

Nyomtatás az Aradi Közlöny iratában. Kiadóhivatalos: Arad, nyomdavezető.

Külföldi menetrendek díjmentes használata. Gyűjtőhelyünk nincs!